

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

2017- 2019

Sluttrappport prosjekt «Auka gjennomføring- fleire ut i lære»

OM RAPPORTEN

Ansvarleg avdeling/eining: Opplæringsavdelinga - fagopplæringskontoret
Kontaktinformasjon/ e-post: Hege Osebakken, hege.osebakken@hfk.no
Dato/ev. versjonsnr. 05.11.2019
Framsida foto: Chris Norm

INNHALD

INNLEIING	5
KORT OM PROSJEKTET	6
Prosjekt mål	6
Prosjektorganisasjon	7
Organisering og oppfølging	8
Økonomi	9
Milepælar	9
FUNN OG UNDERVEGS EVALUERING	10
STRUKTUR OG VERKTØY	13
Formidlingsplan.....	13
Læreplassrekneskap.....	13
Andre prosjektaktiviteter	15
EVALUERING OPP MOT PROSJEKTMÅL OG FORMÅL	16
Vurdering av verdiskaping	17
Resultat.....	17
PROSJEKTSKULANE SI SLUTTEVALUERING	18
Slåtthaug vidaregåande skule.....	18
Stord Vidaregåande skule	19
Sotra vidaregåande skule	20
Voss gymnas.....	21
Voss vidaregåande skule.....	22
Årstad vidaregåande skule.....	23
TILRÅDING	24
GRUNNGJEVING	24
Mål om relevant opplæring og læreplass etter Vg2.....	25
ei heilskapleg 4-årig opplæring for alle som vel yrkesfagleg utdanning.	25
AVSLUTNING/ OPPSUMMERING	27
DOKUMENTASJON	28

Innleiing

Denne prosjektrapporten er sluttrapporten frå prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære»

Rapporten inneheld ein omtale av prosjektet, samt kort om kvifor prosjektet vart starta, kva prosjektet skal gjere og levere for organisasjonen.

Vidare inneheld rapporten omtale av vesentlege delar av prosjektet. Funn og evaluering inneheld refleksjonar og vurderingar opp mot kva som har vore målet med prosjektet.

Prosjekt «Auka gjennomføring- fleire ut i lære» har vore eit prosjekt i regi av opplæringsavdelinga i Hordaland fylkeskommune og har hatt som mål at fleire elevar skal kome ut i lære etter Vg2.

Prosjektet har bestått av prosjektleiing og fem tilsette yrkesfaglege koordinatorar (YFK) på 6 utvalde skular med yrkesfag.

Sjølv prosjektet starta opp i september 2016 då prosjektleiinga kom på plass. Styringsgruppe, prosjektplan, utlysing og tilsetjing av yrkesfaglege koordinatorar vart gjort våren 2017.

Dei fem yrkesfaglege koordinatorane var på plass frå 1. juni 2017. Prosjektet er ei politisk bestilling frå Fylkestinget og vart utvida med eit år. Prosjektet vert avslutta 31.12.2019

Formålet med prosjektet er at fleire elevar skal få prøve seg i lære etter Vg2.

Kort om prosjektet

I fylkestinget 8. des. 2015 vart det framsett følgjande bestilling:

«I Hordaland er det berre om lag ein tredjedel av elevane som byrjar på yrkesfag som fullfører med fagbrev. Nokon av desse fullfører med studiekompetanse, men ein stor del fell frå utan fagbrev og utan studiekompetanse. Fylkestinget set av 4,5 millionar i ein søkbar pott til skular med låg gjennomføringsgrad på yrkesfag. Fylkestinget ber fylkesrådmannen legge fram ei heilskapleg sak som synleggjer naudsynte tiltak og kriteria for tildeling av midlar».

Fylkestinget vedtok i juni 2016 at Fylkesrådmannen i åra 2017 og 2018 kunne bruke 4,5 mill. til å styrkje arbeidet rundt samarbeid skule/arbeidsliv med mål om å utvikle gode lokale samarbeidsarenaer og sikre føreseielege løp for den einskilde ungdom [Hordaland satsar stort på yrkesfag.](#)

I saka som vart lagt fram til politisk behandling, «Auka gjennomføring i yrkesfaga. Strategiar på kort og lang sikt, ei heilskapleg tilnærming», vart det laga ei skisse for korleis desse midlane skulle nyttast. I saka kom det fram at det er trong for gode strategiar både på lang og kortare sikt med tiltak for å handtere dei ungdomane som ikkje får seg læreplass.

Strategiar på kort sikt inneber at det skal gjennomførast ei forsøksordning med yrkesfaglege koordinatarar knytt til fem vidaregåande skular. Skulane vart plukka ut etter kor mange elevar som kom seg vidare i opplæringsløpet. Dette arbeidet har vore støtta og følgd tett frå skuleeigar si side gjennom å avsette ressursar til det. Det skulle utviklast felles arbeidsorganisering for dei fem yrkesfaglege koordinatarane.

Følgande skular var i saka plukka ut til å vere med i forsøksordninga:

- Slåtthaug vidaregåande skole
- Sotra vidaregåande skule
- Stord vidaregåande skule
- Voss vidaregåande skule
- Voss gymnas
- Årstad vidaregåande skole

Totalt har desse seks skulane i overkant av 800 elevar på Vg2. Det utgjer over 43% av tal elevar frå Vg2 som anten har søkt læreplass eller påbygg. Struktura på desse skulane er ganske lik i den forstand at dei har tilbod innan både TIP og Elektro, som er dei to utdanningsprogramma der ungdomane slit mest med å få seg læreplass. Voss vgs, som er liten samanlikna med dei fire andre, vart plukka ut av di det er ein ny skule frå hausten 2016, og det er viktig at samarbeid skule/arbeidsliv vert sett høgt på dagsorden frå dag 1, det same gjeld for Voss gymnas som naturleg kom med i høve sine yrkesfaglege utdanningprogram. Skulane på Voss har hatt delt koordinatar.

Det vart tilsett ein yrkesfagleg koordinatar ved kvar av prosjektskulane, og skuleeigar sette av 150% ressurs i prosjektperioden for å jobbe saman med skulane med desse utfordrande problemstillingane.

Prosjektet vart forlenga til å kunne arbeide ut 2019 etter vedtak i Fylkestinget desember 2017.

PROSJEKTMÅL

Kvart år står det mange ungdommar igjen som ikkje har fått tilbod om læreplass. Prosjektet sitt formål var at fleire elevar skal få prøve seg i lære etter Vg2.

Prosjektet skulle gjennom arbeidet til dei yrkesfaglege koordinatorane få på plass varige strukturar og arbeidsmåtar som fremjar auka formidling og kan overførast til andre skular i fylket.

Prosjektet skulle gjennom eit systematisk arbeid på prosjektskulane sikre ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring i Hordaland. Det skulle utviklast eit tett samarbeid mellom skulane og arbeidslivet. Prosjektet skulle utvikle nye måtar å arbeide med ungdomane og deira veg til læreplass. System og metodar som er utvikla, skal kunne implementerast på alle dei yrkesfaglege skulane etter prosjektperioden. System som er utvikla og implementert, skal kunne gje varig effekt slik at fleire elevar skal kunne få prøve seg i lære.

Yrkesfaglege koordinatorar skal auke gjennomføringa på yrkesfag.

PROSJEKTORGANISASJON

Styringsgruppe

Sissel Øverdal (leiar)
Linda Farestveit
Rolf Arve Haugstvedt, rektor Årstad vidaregåande skule
Atle Rasmussen, LO
Mads Kleven, LO
Rita Jordal, LO
Sølvi Olrich Sørebo, KS
Morten Mjeldheim, NHO
Inge Bauge, NHO

Hege Osebakken
Ola Dahl Andersen

Styringsgruppa har vore sett saman av representantar frå prosjekteigar, dei involverte skulane og partane i arbeidslivet. Fag- og yrkesopplæringa er sett saman av eit trepartssamarbeid, der arbeidslivet er mottakar i enden av ei utdanningsline. Styringsgruppa har vore ein viktig aktør for prosjektet. Dette grunna at prosjektet hadde mål om å skape store endringar og nyutviklingar inni og utanfor organisasjonen. For prosjektet sitt arbeid og kva som skulle nåast av mål, er også eigarskapen inn mot aktørane i arbeidslivet viktige for styringsgruppa.

Styringsgruppa har hatt jamlege møte gjennom prosjektperioden. Møtefrekvensen har vore om lag to pr. år. Agenda og møtoreferat ligg i sak 2017/1228.

Prosjektgruppe

Hege Osebakken (leiar)
Ola Dahl Andersen

Sotra vidaregåande skule
YFK - Ingrid Beate Lægreid
Ass. rektor Torstein Telle

Slåtthaug vidaregåande skule
YFK- Lise Knag
Ass. Rektor – Stig Haldorsen

Stord vidaregåande skule
YFK- Hermod Kirkeli
Avd. leder – Erik Henneli

Voss vidaregåande skule og Voss gymnas
YFK - Ole Jonny Opkvitne
Rektor Svein Inge Styve
Rektor Unn Fauskanger

Årstad vidaregåande skule
YFK- Torunn Ask
Rektor Rolf Arve Haugstvedt

Frå august 2019 vart det endringar i prosjektgruppa.

Ingrid Beate Lægreid YFK Sotra slutta og vart erstatta med Silje Bergsvik i 50% av stillinga.

Ole Jonny Opkvitne YFK Voss vgs / Voss gymnas slutta og vart erstatta med Ivar Flatabø, Voss vgs. 40%, på Voss gymnas har Marianne Sværen 10% og Ole Jonny Opkvitne 20% som YFK.

Prosjektgruppa har vore leia av prosjektleiar og prosjektmedarbeidar frå prosjekteigar. Prosjektskulane har vore representert med leiar frå kvar av prosjektskulane, samt den yrkesfaglege koordinatoren som har vore den viktige brikka i arbeidet med leveransen som skulle utviklast i prosjektet. Prosjektgruppa har hatt møte annankvar månad gjennom åra i prosjektperioden.

Prosjektet har rapportert til styringsgruppa og politisk leiing. Dei yrkesfaglege koordinatorene saman med leiarar frå skulane har utgjort prosjektgruppa. For å nå høgast moglege mål med prosjektet har det vore eit mål å få koordinatorene forankra så høgt i organisasjonen på skulane som mogleg. Personalansvar har lege hjå rektor/ ass. rektor.

ORGANISERING OG OPPFØLGING

Prosjekt « Auka gjennomføring – fleire ut i lære» har drive utviklingsarbeid og har hatt leveransar på person-, system- og organisasjonsnivå (eit PSO prosjekt). Leveransen etter slike prosjektet er eit samansett produkt. Samstundes er dette prosjektet også eit endrings- og utviklingsprosjekt, der formålet har vore å endre organisasjonane (skulane) sin arbeidsmåte og utvikle nye metodar til praktisk formidling.

I prosjektplanen vart det peika på at kommunikasjon og informasjon ville vere ein suksessfaktor, samstundes har vi sett dette som den største fallgruva. Samarbeidsproblem kan blant anna oppstå når ein

- undervurderer betydinga av kompleksiteten i å få ukjende menneske til å arbeide godt saman.
- dei faglege metodane i arbeidet ikkje er lagt til rette for brukarmedverknad og brukarengasjement.
- behovet for individuelle metodar i arbeidet ikkje er ivareteke.

Prosjektleiinga har gjennom prosjektperioden hatt fokus på medverknad, eigarskap, samarbeid, dialog og ein god tone. Dette har prega møte, møtrefrekvens og møtестruktur i prosjektperioden.

Arbeidsmøte med Yrkesfagleg koordinator(YFK)

Prosjektleiinga har vert tett på dei fem YFK med månadlege arbeidsmøte, intern opplæring og rådgjeving inn mot den enkelte og mot avtalte prosjektaktivitetar.

For å få gjort prosjektet kjent og sikre gjennomføringskraft var det også ei viktig rolle å bygge opp og sikre at koordinatoren var kompetent og trygg nok til å informere internt og eksternt i lokalmiljøet.

Dialogmøte med prosjekt skulane

Prosjektleiinga har to gonger pr skuleår gjennomført oppfølgingsamtalar med dei enkelte prosjektskulane og YFK. Dette har gjort det enkelte prosjektgruppemedlem trygg. Erfaring med desse møta er at skulane har fått tettare og større eigarskap til oppgåvene. Vidare opplevde vi og at skulane fekk tillit til prosjektleiinga. Dårleg og usystematisk oppfølging ville ikkje ha vore godt nok i prosjektet.

Prosjekt «Auka gjennomføring – fleire ut i lære» eit inter-organisatorisk prosjekt (I-O)

Eit langvarig prosjekt med så mange aktørar kunne gje eit stort utbytte om vi fekk struktur og samarbeid til å fungere. Tid til relasjonsbygging i dei involverte organisasjonane har vore viktig i starte og i drifta av prosjektet. Prosjektet har involvert fleire hundre personar; rektorar, avdelingsleiarar, lærarar og andre tilsette

ved kvar av prosjektskulane. For at prosjektet skulle lykkast, har det vore viktig å skape eigarskap og forståing for arbeidet som skulle utviklast og på sikt implementerast. Prosjektet har gjeve moglegheit for verksemdene, men det har til tider vore krevjande i forhold til koordinering og samhandling på tvers av dei organisatoriske grensene.

Figur 1. Prosjekt «Auka gjennomføring – fleire ut i lære» modellert som eit I-O prosjekt

ØKONOMI

Prosjektet har hatt ei driftsramme på 4.5 millionar per år. Dette har dekkja lønsmidlar, kostnader til reise m.m. Prosjektet har levert innafor dei økonomiske rammene, og detaljert rekneskap finn ein i økonomisystemet. Prosjektet har hatt prosjektnummer 62038.

MILEPÆLAR

I prosjektet har det vore lagt opp til evalueringar og arbeidsprosessar med vekt på milepælar. Prosjektet vart forlenga ut 2019, noko MP-7 tok høgde for. I prosjektet vart det og lagt opp til ei rekke prosjektaktivitetar for å nå dei enkelte milepælane.

MP-1		PROSJEKTPLAN VERT VEDTEKEN
MP-2	1. juni 2017	Koordinatorar byrjar
MP-3	Felles introduksjon og opplæring av YFK	Gjennomført etter plan
MP-4	Melding til Fylkestinget juni 2017	Delrapport 1
MP-5	Sak om forlenging av prosjektperioden, oktober 2017	Delrapport 2
MP-6	Evaluering til Fylkestinget oktober 2018	Delrapport 3

MP-7	Vurdering og mogleg vidareføring, Fylkestinget mars 2019	Delrapport 4
MP-7	Oktober/november 2019, mogleg seinare om vidareføring	Eventuelt - Sluttrapport

Funn og undervegs evaluering

Seksjon for forskning, internasjonalisering og analyse (FIA) i Hordaland fylkeskommune hadde i oppdrag frå opplæringsavdelinga å gjere følgjeeevaluering av prosjektet «Auke gjennomføring – fleire ut i lære» i perioden 2016-2019.

Den første rapporten i evalueringa gav ei skildring av situasjonen ved prosjektskulane ved inngangen til prosjektet. Hovudtema var korleis skulane held kontakt med arbeidslivet, bruken av faget yrkesfagleg fordjuping (YFF), førebuing av elevane mot å søke læreplass og utfordringane med å få læreplass. Bedriftene sine forventingar og erfaringar går også inn som del av evalueringa i denne rapporten. Meir om funn og heile rapporten finn de her: [AUD- rapport nr.06-18](#)

Konklusjonar og tilrådingar frå FIA

- Informasjon om lærar sitt nettverk og kontakt med bedriftene bør i større grad formaliserast og gjerast tilgjengeleg for avdelinga/skulen. Faglærar bør framleis ha god kjennskap til og kontakt med bedriftene slik dette fungerer hos mange lærarar allereie.
- YFF er ein opplagt arena for kontakt med bedriftene. Det er eit rom for å rydde opp i prosessen med å skaffe til veie utplasseringsplassar, t.d. gjennom intensjonsavtalar mellom skule og bedrift, både av omsyn til tida dette krev hos lærarane, men også for å gjere det meir føreseieleg.
- YFF gir elevane verdifull praksis og kan auke sjansane for å få læreplass. Fag eller skular som i liten grad har elevane i utplassering, risikerer at mange elevar går glipp av verdifull erfaring.
- Gruppa som slit med å få læreplass, er ifølge lærarane samansett. Ein treng meir kunnskap om dei som er utan status (ikkje registrert i andre tilbod, VG3, Påbygg etc.) ved utgangen av året, kva føresetnadar dei har (karakterar, fråvær), for å sikre god oppfølging frå aktuelle aktørar internt og eksternt (OT-PPT, VO, NAV osv.).

Prosjektet har gjennom strukturerte prosessar gjennomført ei rekke aktivitetar og utvikla verktøy som har bidrege til eit tettare samarbeid mellom skule og arbeidsliv.

For å lukkast med auka gjennomføring er suksesskriteriet å få eleven inn på lærekontrakt. Nasjonale og lokale tal viser at lærlingar har ein fullføringsgrad med fag- eller sveinebrev på yrkesfag på 83% (kull 2012, kjelde Udir). Når elevane kjem seg i lære, fullfører fleire. Systematisk arbeid på skulane og auka samarbeid med arbeidslivet i regionane, utarbeiding av felles retningslinjer og struktur på faget Yrkesfagleg fordjuping (YFF) må utarbeidast.

AUD-notat 01/19 frå FIA (arkivsak 2017/1228-28) med evaluering av prosjektet viser at det er ei endring i korleis lærarane ser på ansvaret dei har for at elevane skal kome seg vidare over til lære. Samstundes viser og rapporten at kartlegging av elevar i høve til interesse og motivasjon er eit lite brukt verkemiddel. Fellesfaga er framleis i liten grad yrkesretta. Dei faga som i følge lærarane er komne lengst, er norsk og engelsk.

Vidare viser rapporten at bruk av ressursteam er godt forankra, og mange av lærarane har kjennskap til dette, men få meiner det er nyttig å bruke ressursteam i høve til å få eleven vidare i lære. Samstundes er

verktøyet formidlingsplan lite kjend hjå lærarane, og det er også få som meiner det er nyttig å ha ein slik plan.

Trass i mangelfull forankring av sentrale planar for korleis elevane skal få læreplass, kjenner lærarane eit ansvar for at elevane får læreplass, også etter at dei har avslutta Vg2. Mange lærarar meiner yrkesfag-læraren si rolle må vere å ta meir ansvar for å førebu elevane og motivere til å søke læreplass. Lærarane rapporterer og om at dei har behov for meir bedriftskontakt generelt for å sikre at fleire får læreplass. Rapporten viser også at hjå leinga ved skulane er oppfatninga at det er meir fokus på å ta ansvar for elevane i den perioden dei er på skulen enn tidlegare. Det som vert trekt fram, er kompetanse hjå lærarane, kontaktflate mot næringslivet, kor viktig fagbrevet er i eit kompetanseperspektiv og det å gje eit best mogleg grunnlag på skulen for vegen vidare i utdanningsløpet.

Dette samsvarar med evalueringar som er levert frå rektorar på prosjektskulane.

«Sammen med skolens lærere (YFF) har YFK vært en viktig brikke i å oppnå resultater i forhold til leveransemålene. YFK har vært viktig for vellykkede arrangement som yrkesfagdag, læreplasskonferanser, næringslivsdag, Dette er arrangement som vi har satt i system og laget en felles strategi på. YFK er et supplement til lærerne som i utgangspunktet hadde et kontaktnett ut mot bedrifter. Arbeidet har blitt bedre strukturert og oversiktlig, et arbeid som gjør at skolen får oversikt. YFK er også en pådriver og et supplement ut mot elevene i forhold til både informasjon og motivasjon. Det har også blitt en mye mer enhetlig praksis på de ulike avdelingene. YFK har hjulpet oss til å holde fokus på arbeidet og passe på at tidsfristene blir holdt. Vi i skolen har store utfordringer med de minoritetsspråklige elevene, hvilke tiltak skal settes i verk for at vi skal lykkes med disse? YFK sitt aktive arbeid både mot elever og bedrifter bidrar i større grad til at vi får flere ut i lære.

Kva kjenneteiknar dei elevane som står igjen?

Årsakene til kvifor elevane som står igjen ikkje har fått læreplass, er ulike og samansette, og prosjektet har gjort funn og fått større kunnskap om kva som skal til for å bli kvalifisert til læreplass.

Kvifor står vi att med elevar i fag der det i utgangspunktet er ledige læreplassar? Desse elevane er gjennom systematisk arbeid identifisert, skuleleiar har oversikt over kven desse er. Ser vi vekk frå dimensjoneringa, er det minoritetsspråklege med lite norskkunnskapar, helseutfordringar og andre med lite motivasjon for faget som ofte er problemet her. Prosjektet sine funn samsvarar med funn frå rapporten til Utdanningsdirektoratet [«Hvorfor får ikke alle søkere læreplass?»](#).

I tillegg erfarer prosjektet at den digitale kompetansen til elevane ikkje er god nok. Digitale mapper og digital kommunikasjon, er eit område vi erfarer er viktig for å kome i kontakt med bedrifter når ein skal søkje læreplass. Elevane må kunne skanne, konvertere dokument, senda ein e-post med vedlegg og lasta opp filer i elektroniske søkeskjema. Dei treng òg hjelp til å ha eit ryddig system med ei eiga mappe kor ein samlar søknad, cv, attestar og kompetansebevis. Aktiviteter rundt dette må leggas inn i formidlingsplanen til skulen.

Med YFK som lokomotiv arbeider skulen meir systematisk

«Gjennom prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære» har vi som skole satt fokus på det 4- årige utdanningsløpet, en helhetlig opplæring og overgangen fra skole til læretid. Intensjonen slik vi forstår den er at i 2+2 modellen skal skole og arbeidsliv samarbeide om elevenes opplæring over 4 år. Som skole har vi nå mål om at alle elevene som er kvalifisert og ønsker læreplass skal få dette. For å få dette til er det nødvendig med et tett samarbeid med næringsliv/arbeidsliv, og vi har utarbeidet en formidlingsplan for de 2 første årene som setter samarbeid med bedrift på dagsorden og har med seg aktiviteter og tiltak som skal bidra til at elevene blir tilsetningsklar.»

Prosjektskule

Skulane som har delteke i prosjektet og har hatt YKF tilsett, rapporterer om ei endring i måten dei ser oppdraget på. Dei byrjar å sjå at dei har ansvaret for at eleven skal vere tilsettingsklar og med det kome seg vidare i lære. Skulane har fått eit endra fokus gjennom prosjektet og ser at dei må arbeide strukturert og samla, og den enkelte skulen vert såleis meir robust. Auka, tettare samarbeid med arbeids- og næringsliv er sett på agendaen, og dette gjev elevane ein meir føreseieleg overgang til lære.

Det har vore avgjerande å tidleg få identifisert elevar som vil slite med å få seg læreplass. Kontaktlærer er ein sentral person for eleven. YFK, yrkesrådgjevar og sosialrådgjevar har i samarbeid med kontaktlærer vidareutvikla arbeidsmåtar, rutinar og gode tiltak for at elevar med utfordringar skal bli formidlingsklare til læreplass. Det å lukkast med dette arbeidet er ein kritisk suksessfaktor for å nå målet om «auka gjennomføring – fleire ut i lære». Endrings- og utviklingsarbeid er krevjande, endringar tek tid. Det har vore naudsynt å ha YFK i skulen til dette arbeidet.

«I skulesamanheng har vi eit større ansvar for at dei (elevane) lukkast. Formidlingsplanen har eit meir tydeleg mål om suksess. Vi føler sterkt for at elevane får lærekontrakt og at dei lukkast. Dette er ei ny endring hos oss.»

Rektor, Voss vgs».

Representant i styringsgruppa som representerer arbeidslivet tek opp at vedkomande «-- håpar at alt det arbeidet som har blitt gjort og systematisert i prosjektet, vert ein standard for korleis alle skular skal jobbe opp mot bedrifter og kommunar/fylkeskommune. Det bør utarbeidast retningslinjer for korleis alle skal jobbe med koordinering skule/bedrift, og alle som jobbar med dette fagfeltet, må forplikte seg til å etterleve retningslinjene. Vi har lært mykje gjennom å delta i styringsgruppa for prosjektet, men er diverre framleis undrande til at alt det gode som koordinatorane i prosjektet har fått til, ikkje allereie for lenge sidan er sett i system i heile vidaregåande skule».

Erfaring frå prosjektet er at skulane må ta eit større ansvar for den praktiske formidlinga. Oppdraget må vere tydeleg forankra internt på opplæringsavdelinga og i skulane.

Dei yrkesfaglege koordinatorane har gjennom prosjektet meldt tilbake at mykje av arbeidet rundt praktisk formidling og arbeidet med tenkinga rundt det 4-årige løpet har falle på dei. Det har til tider vore utfordrande å få med seg heile skulen, og dei slit med å vere i tillegg til og ikkje i staden for. I framtida må vi sikre at skulane i enda større grad ser rolla dei har i den heilskaplege 4-årige opplæringa. Arbeid og prosessar i det heilskaplege 4-årige løpet må etterspørjast og målaset i kvalitetssystemet. Læreplassrekneskapan som er utvikla, er eit oppfølgingssystem for å fange opp dei som vil slite med å kome seg vidare i lære.

Søkjarmønsteret i prosjektskulane 2019

Søkjartala for 2019 syner ein auke av elevar som søker overgang til Vg3 lære/Vg3 i skule, og det er og ein nedgang i elevar som søker seg til påbygg Vg3.

Søklarar vår 2019					
	tal elevar	Læreplass og Vg3 i skule	%	Påbygg Vg3	%
Slåtthaug vgs	175	126	72 %	30	17 %
Sotra vgs	152	116	76 %	29	19 %
Stord vgs	90	75	83 %	9	10 %
Voss gymnas	48	17	35 %	30	63 %

Voss vgs	77	58	75 %	9	12 %
Årstad vgs	221	140	63 %	47	21 %

Struktur og verktøy

Prosjektet har ved å følge leveransemåla arbeidd fram system og metodar som kan overførast og implementerast på alle skular med yrkesfaglege utdanningsprogram. I prosjektplanen er leveransemåla konkretisert.

- Systematisere og utvikle samarbeidet bedrift – skule
- Oppsøkande informasjonsverksemd mot elevar og bedrifter.
- Knyte kontakt med aktuelle bedrifter i regionen
- Arbeide for å få fleire lærebedrifter og læreplassar i regionen
- I samarbeid med skulen legge til rette for å få elevar utplassert i bedrifter
- Formidle elevar til læreplass
- Støtte elevar i overgangen frå skule til læretid.
- Deltaking i prosjektgruppe leia av fagopplæringskontoret - få på plass varige strukturar og arbeidsmåtar som kan overførast til andre skular i fylket.

Det er utvikla struktur og verktøy i høve til at skulen skal ta eit ansvar for at elevane skal kome seg vidare i lære gjennom ein formidlingsplan og systematisk IKO (identifisering, kartlegging og oppfølging) gjennom læreplassrekneskap.

FORMIDLINGSPLAN

Formidlingsplanar som vert implementert i skulen sitt ordinære årshjul, viser arbeidet skulen gjer med praktisk formidling til læreplass og inngår i prosjektskulane sitt årshjul for 18/19. Formidlingsplanen systematiserer arbeidet med elevane i grupper og arbeidet rundt individet. Prosjektet erfarer, og evalueringsrapporten viser, at formidlingsplanen må implementerast i skulen sitt årshjul for at han skal ha nytteverdi. Skulen må eige oppgåvene som skal gjerast for at eleven skal kome seg vidare i lære. Sjå formidlingsplanar i kap. Dokumentasjon side 29-49.

LÆREPLASSREKNESKAP

Det er utvikla ein læreplassrekneskap (LPR) for å kunne følge eleven på vegen frå Vg1 til læreplass og skulen si rolle i arbeidet med formidling til læreplass. Målet med LPR er tidleg identifisering, kartlegging og oppfølging (IKO) med mål om læreplass etter Vg2.

Status pr:		09.04.2019 kl. 09.13.47									Læreplass i YFF bedrift	
Skule	Tot. elever	Ønsker påbygg/anna	Ønsker vg3 programfag	Ønsker læreplass	Søkt i Viko 1. pri	Sendt pers. søknad	Utplassert haust	Utplassert vår	Avtale om læreplass	Ekstra støtte		
Slåtthaug vidaregåande skule	181	48	5	128	128	52	174	144	73	26	38	
Sotra vidaregåande skule	159	34	16	109	109	31	128	127	64	6	27	
Stord vidaregåande skule	103	1	13	62	71	25	68	74	50	15	36	
Voss gymnas	52	33	0	18	19	16	37	51	3	2	2	
Voss vidaregåande skule	83	25	0	58	57	31	79	77	14	7	12	
Årstad vidaregåande skule	227	29	11	178	146	75	185	158	31	25	20	
SUM	805	170	45	553	530	230	671	631	235	81	135	

Tal pr 09.04.19 viser at 235 av 553 som ønskjer læreplass, har fått avtale om læreplass.

LPR er eit godt verktøy! Det styrkjer kunnskapsgrunnlaget til skuleeigar og gjer det enkelt for rektor, avdelingsleiar og lærar å ha systematisk internkontroll over eigne elevar og deira veg mot læreplass. Lærar kan no følgje progresjonen til den enkelte elev i klassen og registrere om eleven har fått læreplass, registrere utplassering i YFF og registrere nye bedrifter til skulen sitt nettverk som skulen samarbeider med og har utplassering hjå. LPR gjev lærar, rektor og skuleeigar eit oppdatert bilete av bedriftsnettverket til skulen, status for den enkelte elev, klasse, utdanningsprogram og skule.

I LPR får ein enkelt opp oversikt over bedriftsnettverket til skulen, samarbeidsavtalar, karriere- og interessekartlegging for eleven, og dessutan oversikt over YFF og oppfølging i faget, oversikt over søknad til læreplass, kven som har fått seg læreplass og oversikt over dei som kan kome til å slite med å få læreplass. Optimal bruk av systemet i LPR i tillegg til skulens internkontroll i høve til fråvær og undervegsvurderingar gjer det mogleg å tidleg identifisere, kartlegge og lage oppfølgingsplan for dei som vil slite med å skaffe seg læreplass.

Nasjonal interesse og profesjonalisere LPR

Læreplassrekneskapet som er utvikla gjennom prosjektet vekker nasjonal interesse. Mange fylker har gjennom presentasjonar og dialogmøter sett nærare på systemet og dei ønskjer å ta dette i bruk.

Det kan derfor være behov for å profesjonalisere dette verktøyet. LPR aukar kunnskapsgrunnlaget til skuleeigar og synleggjer den heilskaplege fireårige opplæringa til skuleeigar. Verktøyet dekkjer eit gap der vi i dag ikkje har system som gjer oss dei opplysningane i no-tid og med ein slik presisjon.

Læreplassrekneskapet vart 24. oktober i år presentert for VIGO IKS med stor interesse for vidare utvikling og bruk og Fylkesdirektør opplæring i Hordaland har meldt sak til FFU om å profesjonalisere systemet.

Prosjektleiinga har vært i møte med aktørar innan datasystem og utvikling, mellom anna Ilder AS, som melder tilbake at å profesjonalisere læreplassrekneskapet er fullt mogleg. Det vil krevje eit forarbeid, der ein kjem med skisser til det tekniske, korleis bruker vil og skal oppleve systemet, korleis systemet skal nyttast og kva funksjonar systemet skal ha. Eit slikt forarbeid vil ha ei kostnadsramme på mellom 100 000,- og 200 000,- NOK.

Nylig har Utdanningsdirektoratet ved Utdanning.no kontakta prosjektleiinga og synt til statsbudsjettet for neste år, der det er løyvt 5 millionar til eit lærlingetorg. Det er usikkert korleis dette oppdraget skal løysast og kven som skal gjere det, men Utdanning.no, som kjenner godt til dei løysningane Hordaland har utvikla gjennom prosjektet, meina desse prosjekta bør sjåast i samanheng.

ANDRE PROSJEKTAKTIVITETER

Prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære» har gjennomført fleire tiltak for å styrke samarbeidet mellom skule og arbeidsliv. Eksempel på aktivitetar er

- Bedriftsnettverket til skulen er no systematisert og gjort tilgjengeleg på Utdanning.no
- Læreplass-kickoff og lærlingkonferanse
- Samarbeidsmøte med bedrifter på skulen
- Dialogmøte med opplæringskontor
- Arbeid for fleire læreplassar gjennom oppsøkjande bedriftsbesøk.

Felles retningslinjer og felles informasjon ut i frå skulane i høve YFF-faget

Yrkesfagleg fordjuping (YFF) er det største programfaget og er i stor grad inngangsbilletten til ein læreplass. YFF krev mykje samarbeid med næringslivet for å gje elevane den optimale posisjonen for mogleg læreplass. Heile 60 - 70 % av elevane frå Vg2 på landsbasis får seg læreplass gjennom dette faget.

I Hordaland er det store ulikskapar med tanke på korleis skulane nyttar faget YFF. Prosjektet har utarbeidd felles retningslinjer som synleggjer struktur og organisering av YFF. Fylkesdirektør opplæring vedtok i leiarmøte 26.08.19 at også skular utanfor prosjektet skal ta desse i bruk. Sjå YFF-retningslinjer i kap. Dokumentasjon s. 53.

Struktur og praksis i YFF

Organiseringa og bruken av faget YFF har variert, og varierer, frå skule til skule og frå lærar til lærar. Spesielt på Vg1 har vi sett at det er stor forskjell om elevar er i bedrift eller ikkje. Enkelte skular og lærarar har praktisert at eleven får vere i bedrift dersom dei skaffar seg ein plass sjølv. Då har lærar nokon elevar i bedrift og nokon elevar inne på skulen i dei timane. Ikkje enkelt å få til ei god oppfølging og optimal organisering då. Vidare har meldingar frå enkelte bransjar, spesielt innan elektrofaga, vore at elevar på Vg1 ikkje har det faglege med seg for å kunne vere i bedrift.

I prosjektet sette vi fokus på dette, og gjennom dialog og samtalar med bransjane og bedrifter fekk vi til utplassering også i fag der det ikkje tidlegare hadde vore tradisjon for å ha elevar i YFF på Vg1. Elevane synest det var kjekt og fekk auka motivasjon av å få vere ute i bedrift medan dei gjekk på Vg1. Det var lærerikt, gav dei viktig innsyn og kunnskap om bransjen, og nokre fekk til og med sommarjobb på bakgrunn av YFF-faget. Lærarane melde også tilbake at når elevane kom over på Vg2, så hadde dei fleire «knaggar» å henge undervisninga på etter å ha vore ute i bedrift på Vg1.

På Vg1 har YFF faget meir innhald av observasjonspraksis og jobbskygging, bli kjent med bransjen og fokus på HMS. Når elevane kjem ut i YFF-faget på Vg2, er det meir fokus på undervisning av fag, og bedriftene nyttar det som grunnlag for tilsetting av lærlingar.

Prosjektet fann det noko underleg at det som fint går å få til på eit programområde, var blitt ei «sanning» om noko som ikkje går innan eit anna programområde. Difor er me glade for å vise til at det er mogleg med praksis for Vg1 elektro, men det krev god dialog og tett oppfølging mellom skule og bedrifter. Sjå plan for praksis Vg1 og Vg2 i elektrofag kap. Dokumentasjon, s. 50.

YFF-dag

Yrkesfagleg fordjuping (YFF) er det største programfaget og er i stor grad inngangsbilletten til ein læreplass. YFF krev mykje samarbeid med næringslivet for å gje elevane den optimale posisjonen for mogleg læreplass. Heile 60 - 70 % av elevane frå Vg2 på landsbasis får seg læreplass gjennom dette faget. I Hordaland er det store ulikskapar med tanke på korleis skulane nyttar faget YFF.

Prosjektet har arrangert to samlingar, på planleggingsdagar i februar 2018 og 2019, for skulane som var med i prosjektet, der tema var det «ideelle YFF» i 2018 og «dei gode døma - det ideelle YFF» i 2019.

Her hadde vi gode innlegg og diskusjonar som belyste og tok opp utfordringar og muligheter knytt til faget. Innlegg frå Utdanningsetaten i Oslo, deira system, Grethe Håland og Arne Roar Lier frå OsloMet, bedrifter og skular som kunne vise til gode erfaringar i faget og Vegard Jelstad frå Krøderen elektro, presentasjon av system og organisering av faget, var noko av det som stod på programmet desse to dagane. Leiinga på opplæringsavdelinga var til stades begge dagane og har i ettertid uttrykt mykje positivt om desse to samlingane. Sjå program for begge YFF-dagane i kap. Dokumentasjon, s.56 og 57.

Landsdekkjande erfaringssamling - fokus på det heilskaplige fireårige opplæringsløpet

Prosjektet har teke initiativ til og gjennomført ei landsdekkande erfaringssamling der det var rundt 90 deltakarar frå alle fylke med unntak av to, Finnmark og Østfold.

Hordaland fylkeskommune har gjennom prosjektet «Auka gjennomføring- fleire ut i lære» og tilsetting av yrkesfaglege koordinatorar ved skular i prosjektet utvikla viktige verktøy og opparbeidd ein del erfaring, og dette vart delt med dei andre fylka i ei økt med erfaringsdeling. Nær alle fylkeskommunar har tilsvarande stillingar som YFK i Hordaland - stillingar som formidlingskoordinator, yrkesfagkoordinator, arbeidslivskoordinatorar osv. Felles for dei andre fylka er at dei manglar systemet rundt arbeidet med den praktiske formidlinga.

Erfaring frå konferansen og respons i høve til Hordaland sitt innlegg var overveldande. Alle fylka meinte dei hadde trong for slike system som prosjektet har utvikla, læreplassrekneskap og formidlingsplanar. Spørsmålet om ei mogleg profesjonalisering av systemet læreplassrekneskap kom og opp. I tillegg ser ein at ein slik møtearena og slike tema treffe alle fylka. Ein slik møtearena er noko fylka vil ta vidare, og eit anna fylke vil arrangere tilsvarande konferanse ved eit seinare høve. Prosjektet gjennomførte evaluering etter erfaringssamlinga, denne vil kunne nyttast til ei eventuell ny erfaringssamling. Sjå program for samlinga, i kap. Dokumentasjon s.58.

Evaluering opp mot prosjektmål og formål

Prosjektet har gjennomført ei rekke aktivitetar og utvikla verktøy som har bidrege til eit tettare samarbeid mellom skule og arbeidsliv. Arbeidet med å etablere forståing for ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring i Hordaland er på rett veg. Metodar og verktøy set elevar og lærlingar i sentrum og har nytteverdi for skuleeigar i høve til dannelsings- og utdanningsoppdraget. Det vert stilt forventingar til korleis skuleeigar vil følge opp og få implementert verktøy og system.

Ny overordna del for læreplanverket i fagfornyinga forsterkar og samsvarar med læring og erfaringar som har kome fram gjennom prosjektet. *Skule og lærebedrift er likeverdige læringsarenaer. Opplæringa skal gje utgangspunkt for deltaking på alle område innafor utdannings-, arbeids- og samfunnsliv. Arbeidslivet har nokre krav og rammer som er annleis enn for opplæring i skule. Eit godt samarbeid mellom skule og arbeidsliv aukar moglegheitene for at fleire elevar og lærlingar skal kunne ta aktiv del i eiga opplæring.*

Fylkeskommunen må støtte skulane i arbeidet med å implementere og gjennomføre aktivitetar i høve det praktiske formidlingsarbeidet mot læreplass, det er behov for systematisk oppfølging frå skuleeigar for at skulane skal lukkast med dette arbeidet.

I oppfølginga av kvalitetsmeldinga skuleåret 2017/18 vart det vedtatt ei særleg oppfølging av tilboda som har låg overgang frå Vg2 til lære. Prosjektet «Auka Gjennomføring» har vore ein viktig reiskap i dette arbeidet. Skulane som har delteke i prosjektet, hadde gjennomføring med låg overgang til lære. Progresjon gjennom prosjektet og samla resultat frå skulane viser god framgang i høve gjennomføring med overgang til lære.

Gjennom arbeidet til dei fem yrkesfaglege koordinatorene (YFK) og eit systematisk arbeid på og med dei seks prosjektskulane har vi skapt ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring, og det er og utvikla eit tettare samarbeid mellom skulane og arbeidslivet. Prosjektet har utvikla nye måtar skulane arbeider med ungdomane på for å sikre deira veg til læreplass. Metodar og verktøy set elevar og lærlingar i sentrum og har nytteverdi for skuleeigar i høve til dannelsings- og utdanningsoppdraget.

VURDERING AV VERDISKAPING

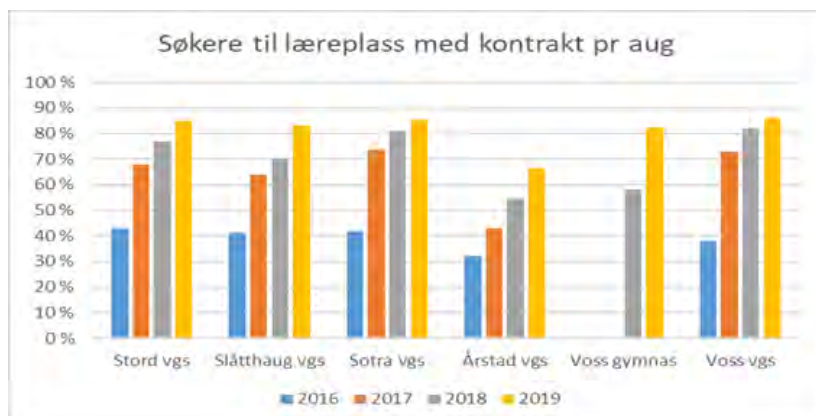
I prosjektplanen heiter det at prosjektet gjennom eit systematisk arbeid på prosjektskulane skal sikre ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring i Hordaland. Det skulle utviklast eit tett samarbeid mellom skulane og arbeidslivet. Prosjektet skulle utvikle nye måtar å arbeide med ungdomane og deira veg til læreplass. System og metodar skal kunne implementerast på alle dei yrkesfaglege skulane etter prosjektperioden. System og metodar som er utvikla og vert implementert, skal kunne gje varig effekt slik at fleire elevar skal kunne få prøve seg i lære. Etter at prosjektperioden no er over, har Hordaland fylkeskommune gjennom prosjektet «Auka gjennomføring - fleire ut i lære» utarbeidd ein tydeleg strategi for korleis ein arbeider med den enkelte ungdom som byrjar på ei fagutdanning.

System og metodar som er utvikla, kan overførast og implementerast på alle dei yrkesfaglege skulane etter prosjektperioden og vil kunne gje varig effekt, slik at fleire elevar vil kunne få seg læreplass. Hordaland fylkeskommune og Vestland 2020 kan ved å implementere dei system og metodar som er utvikla gjennom prosjektet, vise at ein har ein tydeleg strategi for korleis ein arbeider med den enkelte ungdom som byrjar på ei fagutdanning og sikrar med det ei heilskapleg 4-årig opplæring for alle som vel yrkesfagleg utdanning.

Skule og lærebedrift er likeverdige læringsarenaer. Opplæringa skal gje utgangspunkt for deltaking på alle område innafør utdannings-, arbeids- og samfunnsliv. Arbeidslivet har nokre krav og rammer som er annleis enn for opplæring i skule. Eit godt samarbeid mellom skule og arbeidsliv aukar moglegheitene for at fleire elevar og lærlingar skal kunne ta aktiv del i eiga opplæring. Det må vere eit mål at elevar som går ut frå Vg2, skal vere fagleg og sosialt kvalifiserte med den kompetansen arbeidslivet etterspør og vere tilsetningsklare for læreplass og opplæring i bedrift.

RESULTAT

Prosjektskulane er gjennom arbeidet med den praktiske formidlinga i tett dialog med eleven og har målt tal elevar med avtale om læreplass. Alle skulane har positiv progresjon. Det viser seg at det nyttar å ha fokus og arbeide systematisk slik at eleven skal kunne vere tilsetningsklar for læreplass. Det er gjennom prosjektet ikkje gjort noko i høve rådgjeving av elevane i grunnskulen. Elevens søkje mønster inn i vidaregåande opplæring, har ikkje vore teke høgde for i dette prosjektet.

*Voss gymnas er del av ei samanslåing av fleire skular, og egne tal finst ikkje for 2016 og 2017. Sjå Voss vgs

Prosjektskulane si sluttevaluering

SLÅTTHAUG VIDAREGÅANDE SKULE

Prosjektet har ført til at skulen har fått eit meir bevisst forhold til overgangen frå skule til læreplass for elevane. Det gjeld både hjelp til formidling og arbeid med praksisplassar i YFF. Lærarane har i mykje større grad involvert seg i elevane sitt arbeid for å få læreplass.

Utan ein YFK-tilsett hadde nok ikkje skulen kome så langt og med så god progresjon i formidlingstala. Dette gjeld både oppfølging av lærarar, klassar og elevar. For dei elevane som treng ekstra hjelp og støtte utover det som lærar kan gje dei, har YFK følgd opp enkeltelevar med stort hell. Dette har heilt klart gjort utslag på formidlingstala. Nokre avdelingar som har hatt eigne, gode system for organisering av YFF og gode formidlingstal, har det nok vore meir utfordrande for YFK å jobbe inn mot prosjektet.

Læreplassrekneskapen har blitt eit godt verktøy for skulen. Det gjev oss ei oversikt over elevane og samarbeidande bedrifter som vi ikkje hadde tidlegare. Med denne oversikta har vi fått ei tettare oppfølging både når det gjeld YFF og læreplassar. Det gjer at leiinga og lærarane ved skulen har betre oversikt over stoda i formidlingsarbeidet og kan følge opp på ein heilt annan måte enn tidlegare.

Arbeidet som er gjort med forenkling av fellesdokumenta som vi sender ut til bedrifter i forbindelse YFF, har og vore eit godt utført arbeid. At skulen sender ut lik og riktig informasjon til bedrifter er særskild viktig. Skulen har også hatt eit godt utbytte av arrangementa, Yrkesfagdagen og Læreplasskonferansen. Her har tilbakemeldingane frå elevar og lærarar vore gode. Nokre avdelingar har hatt ei utvikling der fleire elevar ønskjer læreplass enn tidlegare. Til dømes HO der mange elevar tradisjonelt har gått til 3På.

At skulen har fått ha ein dedikert person som utfordrar dei etablerte systema eller mangel på system, stiller spørsmål, deltar aktivt inn mot grupper og enkeltpersonar har gjort at skulen har utvikla seg i rett retning. Utan dette prosjektet og tilsett YFK hadde nok ikkje skulen vore der han er i dag.

Skulen håpar at dei nye rettleiingstenestene finn god plass til arbeidet som YFK har gjort og at arbeidet og funksjonen blir vidareført. Skulen vil framleis trenge denne kompetansen og støtta i det vidare arbeidet med formidling. Dessutan treng skulen ein kontrollfunksjon på dette arbeidet. Skulen ønskjer og at YFK-arbeidet kan bli vidareutvikla med tanke på eit betre samarbeid rundt praksisutplassering og YFF mellom skulane.

Stig Haldorsen, ass. rektor, Slåtthaug vgs, sept 2019

STORD VIDAREGÅANDE SKULE

Eleven har fått:

- Alle elevar på Vg1, Vg2 og Vg3 får utplassering i bedrift hovudsakleg gjennom faget YFF
- Intervjutrening
- Meir og betre yrkesretteiing i samling klassevis og enkeltvis
- Mykje betre personleg oppfølging og støtte i prosessen med å skaffa seg læreplass gjennom «formidlingsteam»
- Auka forståing for kva arbeidsgjevarar legg vekt på gjennom fokus på eigenskapar og forventningar

Skulen har fått:

- Ein formidlingsplan som skildrar formidlingsaktivitetar og fokusområde gjennom skuleåret; som har som formål at alle kvalifiserte elevar som ønskjer det skal få læreplass
- Mykje betre oversikt over situasjonen både samla og for den enkelte elev i dei ulike klassane gjennom «Læreplassrekeskapet»
- Mykje betre kontakt med næringslivet gjennom samarbeidsavtalar, frukostmøte og årleg samling
- Fleire læreplassar, lærebedrifter og lærefag
- Mykje meir utplassering i YFF med den følgje at skulen har fått eit større nettverk av bedrifter
- Bedriftsnettverket til skulen er tilgjengeleg for alle lærarar i «Læreplassrekeskapet»
- Me er blitt mykje betre på å synleggjera skulen sine resultat, slik at dette kan nyttast i marknadsføring mot framtidige elevar, føresette og andre aktørar
- Betre kvalitetssikring

Lærar har fått:

- Hjelp til å finna utplasseringsplassar i YFF
- Støtte i arbeidet med å få elevane til å søkja læreplass
- Betre hjelp til å følgja opp elevar med utfordringar

Korleis har prosjektet – det å ha ein YFK tilsett - påverka skulen og dei tilsette på ulike måtar?

- Fokus på formidling og resultatutvikling
- Felles tankegang om at alle faga er viktige, ikkje berre programfaga. Norsk, engelsk, samfunnsfag og korleis me oppfører oss på ein arbeidsplass – sosial kompetanse.
- Meir samarbeid mellom fellesfaglærarar og yrkesfaglærarar. Jobbintervjutrening, søknadsskriving er ein viktig del av vegen til læreplass.
- YFK har hatt stor innverknad på at me har utplassering av ALLE elevane

Andre refleksjonar skulen ønskjer å få fram?

Det er svært arbeidskrevjande å vere tett på næringslivet og heile tida skulle ha nok bedrifter me har samarbeidsavtalar med. Det krev at me rekrutterer nye bedrifter og følgjer opp desse kontaktane. Dette arbeidet har me kunne hatt stort fokus på ved å ha tilsett ein YFK.

Støtte, rettleiing og oppfølging av elevar som vil streve med å få seg læreplass, er ei utfordring. Det er få elevar i ein klasse som krev stort fokus og arbeid, mens lærar må ha fokus på dei andre i klassen samtidig. Prosjektet har vart i for kort tid med tanke på å jobbe med dei som strevar med å få seg læreplass. Der er me nettopp starta med eit arbeid som treng utviklast vidare.

Endringsprosessar har starta på skulen i denne perioden med YFK og må vidareutviklast. Det er ein stor jobb og treng ressursar. Den som jobbar med desse oppgåvene må ha kjennskap til, og kunnskap om, skulen.

Konklusjon:

Me har fått endra tankegong omkring at yrkesfagutdanninga er 4 (4 ½)-årig. YFK har bidratt til at fleire elevar får fullført utdanninga si gjennom læreplass i bedrift, jf. resultatutviklinga vår. Av dei viktigaste suksesskriteria er det tette samarbeidet me no har med næringslivet, knytning av kontaktar med nye bedrifter/opplæringskontor og oppfølging av eksisterande bedrifter og samarbeidspartnarar. Når YFK-ressursen ved skulen no blir tatt vekk, er me urolige for at det arbeidet som er lagt ned, og den positive utviklinga me har sett, kan bli sett kraftig tilbake.

SOTRA VIDEREGÅENDE SKULE

Kva endringar har prosjektet ført med seg?

Det har ført med seg meir fokus på 4 årig løp. Skulen har i prosjektperioden fått eit meir forpliktande formidlingsansvar. Spørsmålet er korleis vi kan føre dette vidare.

Korleis har prosjektet - det å ha ein YFK tilsett - påverka skulen og dei tilsette på ulike måtar?

Det har påverka skulen i positiv forstand at vi har hatt eit kontinuerlig fokus på YFF-faget og praksisplassar. Det har gitt skulen gode resultat i form av fleire ut i lære, i ein nedgangsperiode.

Refleksjonar i høve system og verktøy som prosjektet har utarbeidd

Læreplassrekneskapet har ført til oversikt i henhold til praksisplassar, har eleven søkt Vigo, når har eleven fått læreplass og kvar. Tidligare oversikt kor mange som har fått avtale om læreplass. Treng ikkje vente på fagopplæring si oversikt som oftast er sein, grunna oversikt først når lærekontrakt er signert.

LPR har vist kor utfordringane ligg hos dei som det er utfordringar med å få ut i lære.

Om det har vore suksess - kva ser skulen på som dei viktigaste suksesskriteria i prosjektet?

Ein person som har dette som hovudarbeidsområde.

Andre refleksjonar skulen ønskjer å få fram?

Kva når prosjektet er over? Det blei ikkje sett opp nokre tydelige mål i prosjektet om korleis skulane skal/ bør organisere dette arbeidet når prosjektperioden er over.

Saknar nokre tankar/forslag rundt dette tema. Det er her nøkkelen til vidare suksess ligg.

Skjønar at dette blir lagt til skulane sitt ansvar, men her vil også skilnadene visa seg. Dersom formidlingsansvaret er lagt på skulane, så burde det også blitt vist til kva som ligg i desse utfordringane.

Torstein Telle, rektor, Sotra vgs, september 2019

VOSS GYMNAS

- **Kva endringar har prosjektet ført med seg?**

Voss gymnas har hatt YFK i 30% stilling sidan 010817. Prosjektet starta for vår del samstundes som vi starta opp som ny skule, samanslått av fem tidlegare vidaregåande skular. Dette var ei tid med mykje som skulle på plass samstundes, og vi klarte ikkje å få innpassa YFK så godt som vi ville ha ynskt og makta dersom stillinga hadde kome på ei noko rolegare tid.

Etter kvart som tida gjekk, fekk vi til ei betre tilpassing, og fekk implementert YFK inn som ein naturleg del av vår skoleorganisasjon. Endringane knytt til YFK sitt arbeid har gått hand i hand med endringane vi som ny skule har sett i verk.

- **Korleis har prosjektet - det å ha ein YFK tilsett - påverka skulen og dei tilsette på ulike måtar?**

Etter at vi hadde tatt inn over oss at vi hadde fått ein YFK og kva arbeidsoppgåver han skulle ha, fekk vi samarbeidet til å fungere stadig betre. I starten følte nok ein del av det talmaterialet som vart etterspurd gjennom prosjektet, som nok eit felt som måtte endrast og som tok mykje tid både for skuleleiinga og lærarane, men gjennom arbeidet har dette utvikla seg positivt, og den støtta YFK har kunne gjeve i arbeidet med YFF og samarbeidsavtaler med eksterne samarbeidspartar har vore sett stor pris på.

- **Refleksjonar i høve system og verktøy som prosjektet har utarbeidd**

Systematikken som prosjektet har ført med seg, har virka positivt. Mykje er oppgåver som har vore løyst godt tidlegare òg, men som no finst i arkiv og system i større grad enn tidlegare, då dette meir var ei oppgåve for dei einskilde lærarane. Verktøy er vel i hovudsak læreplassrekneskapan som gjennom systematisk registrering gjev dokumenterte opplysningar som kan nyttast i overgangen mellom skule og lære. Samarbeidsavtalane mellom skule og bedrift er òg med på å gje skulen som organisasjon eigarskapan til desse, tidlegare har det nok meir vore ein avtale der lærar og bedrift har samarbeidd og hatt eigarskapan til dette. Samarbeidet mellom skulen og bedriftene har også vore positivt når det gjeld å få elevane ut i lære, jo tettare ein har samarbeidd medan elevane er elevar, dess smidigare går overgangen til å bli lærling, I alle høve i dei bedrifter skulen har avtale med.

- **Om det har vore suksess - kva ser skulen på som dei viktigaste suksesskriteria i prosjektet?**

At ein har fått ekstra ressursar tilført skulen gjennom YFK sitt arbeid har vore eit stort pluss. Vi har hatt ein særskild dyktig YFK med stor arbeidskapasitet, pågangsmot og stort kontaktnett. Alt dette har kome prosjektet til gode.

- **Andre refleksjonar skulen ønskjer å få fram?**

At YFK-ordninga no ser ut til å ikkje bli vidareført er etter vårt syn uheldig.

Det er forståeleg at ein ikkje kan ha ein person pr skule, men tre til fire skular på ein YFK ville vore eit opplegg som ville gjeve skulane god støtte og hjelp i arbeidet med å få elevar inn i lære.

Dette er truleg viktig for alle skular, men er i alle høve ikkje mindre viktig i distrikta.

Der både treng og må vi ha elevar ut i Yrkesfagleg fordjuping i bedrifter som korkje ligg i gangavstand eller kort køyreavstand, og dette gjev særskilte utfordringar knytt til oppfølging og kontakt skule bedrift.

Unn Fauskanger, rektor Voss gymnas, sept. 2019

VOSS VIDAREGÅANDE SKULE

Kva endringar har prosjektet ført med seg?

Hovudendringa for vår skule med dette prosjektet er at formidlingsprosenten av elevar til lærekontrakt på 3 år har gått frå ca 40% til nesten 90%! Dette må seiast å vera ein kjempesuksess for den enkelte elev, for skulen, for det lokale og regionale næringslivet og ikkje minst reint samfunnsøkonomisk. For vår skule har prosjektet også vore eit paradigmeskifte i korleis me tenkjer skulen sitt ansvar og skulen si målsetjing. Gjennom prosjektet sitt systemarbeid med oppretting av ein gjennomgåande formidlingsplan som går frå Vg1 til eleven er ferdig i Vg2; og på tvers i alle fag, både fellesfag og programfag; har skulen og alle lærarane fått ei felles forplikting og felles ansvar for målsetjinga om at alle elevar skal vera formidlingsbare. Gjennom arbeidet med og gjennomføring av skulen sin formidlingsplan, har me også fått etablert nye gode tiltak og arrangement som både støttar opp om arbeidet med formidling og som ikkje minst har ført oss inn i eit tettare samarbeid med lokalt / regionalt næringsliv og opplæringskontor. I denne samanheng nemner eg Yrkesfagdagen for Vg1-elevane og lærlingkonferansen for Vg2-elevane våre. Ei av våre interne målsetjingar ved VVS, er at skulen vår skal vera den viktigaste møteplassen mellom næringsliv og utdanning i regionen. Gjennom deltaking i dette prosjektet har me i stor grad nærma oss denne målsetjinga. Me har pr. 01.08.19 nærare 70 samarbeidsavtalar med bedrifter i regionen, og me har fått etablert to faste tema-møte kvart år med næringslivet.

Korleis har prosjektet - det å ha ein YFK tilsett - påverka skulen og dei tilsette på ulike måtar?

Som svaret i førre spørsmål konkluderer med; prosjektet har påverka VVS på ein svært positiv måte. VVS ynskjer å vera ein kvalitetsskule, me ynskjer å vera Indre Hordaland sitt 'akademi' for kloke hender og skarpe hjernar. Skal me vera det, er ein av dei viktigaste kvalitetsindikatorane formidlingstala til skulen. Prosjektet har i svært stor grad hjulpet oss i denne hårete målsetjinga. Katalysatoren i dette arbeidet har utan tvil vore tilsetjinga av ein yrkesfagleg koordinator.

Refleksjonar i høve system og verktøy som prosjektet har utarbeidd

Formidlingsplanen som er aktiv frå fyrste skuledag på Vg1, er eit viktig dokument som er med å implementera den kollektive forpliktinga i arbeidet med det 4-årige løpet. Formidlingsplanen peikar både på ansvar på individnivå for den enkelte lærar / leiar, men også på ansvar på gruppenivå. For VVS som har FYR som eit av sine mål i skulen sin utviklingsplan, er deler av formidlingsplanen direkte tiltak inn i fleire fag; som t.d. norsk. Skulen sin formidlingsplan er også eit verktøy som hjelper oss med tidleg identifisering av elevar som kan koma til å ha utfordringar i formidlingsfasen.

Læreplassrekneskapet (LPR) er eit genialt verktøy som både involverer og gjev god og oppdatert oversikt for heile skulen. Overgangen mellom skule og bedrift er analysert til å vera ein kritisk fase for elevane. LPR er med å synleggjera statusen i denne fasen, og skulen (dvs. rektor, avdelingsleiar, rådgjevar, YFF-lærer, kontaktlærer) har heile tida oversikt over kvar og kva slags tiltak som er nødvendige.

Med LPR får skulen også katalogisert og synleggjort alle verksemdene som skulen har YFF-samarbeid med inneverande skuleår, og også historisk kan ein få bedriftsoversikt.

Om det har vore suksess - kva ser skulen på som dei viktigaste suksesskriteria i prosjektet?

Prosjektet har ved VVS utan tvil vore ein utruleg suksess!

I vurderinga av kva som har vore suksesskriteria ved VVS, er det ein hovudfaktor som er krystallklar: Stillinga som yrkesfagleg koordinator ved skulen i 70% stilling!

Andre refleksjonar skulen ønskjer å få fram?

Underteikna har vore med på svært mange ulike prosjekt gjennom mi leiartid i HFK.

Men eg har aldri vore med i eit prosjekt som har gjeve så mykje samla positivt resultat for dei me arbeider med og for; elevane.

Svein Inge Styve, rektor Voss vidaregåande skule, september 2019

ÅRSTAD VIDAREGÅANDE SKULE

Gjennom prosjektet «auka gjennomføring - fleire ut i lære» har skulen fått eit sterkare medvit om det fireårige utdanningsløpet, og vi har tatt eit større ansvar for overgangen frå skule til læreplass. Samarbeidet og dialogen mellom skule og arbeidsliv har vorte betre, og vi har systematisert og synleggjort bedriftsnettverket til skulen. Arbeidet har gitt oss meir kunnskap om kva for ein kompetanse elevane må ha for å bli kvalifisert for læreplass, og det har vorte tydeleg for oss at den sosiale kompetansen til elevane og grunnleggjande ferdigheiter er svært viktig for å komma vidare til lære. Yrkesfaglig koordinator har saman med leiinga komme fram til konkrete aktivitetar og tiltak skulen skal gjennomføra for å gjera elevane klar for formidling til opplæring i bedrift og støtte dei i overgangen til lære. Dette har vi samla i ein lokal formidlingsplan som er eit av verktya prosjektet har utvikla.

Ein del av aktivitetane i formidlingsplan har vore utført av lærarar før. Det nye er at leiinga har utvikla ein felles strategi for at fleire skal få læreplass. Ved å setja ord på kva som skal blir gjort, når aktiviteten/tiltaka skal gjennomførast og lagt dette inn i skulens årsplan. Vi har jobba både på systemnivå og individnivå. Målet er at skulen skal ha eit godt system for at elevane blir kvalifiserte for læreplass, men vi ser òg at det er behov for individuelle tiltak for elevar som av ulike årsaker ikkje har fått læreplass i løpet av det året dei går på Vg2. Med bakgrunn i leveransmåla i prosjektet utvikla skulen i 2017 eit verktoy som vi kalla for «læreplassrekneskapet». Det gir skulen ei unik samla oversikt, men det er også eit prosessverktøy som følgjer elevane gjennom skuleåret. Verktøyet gir mellom anna informasjon om kva for elevar som har mål om læreplass, kor dei har hatt praksisplass og når dei har fått læreplass. Her får vi også informasjon om elevar som vil trenga ekstra støtte i overgangen til lære. Dette har vore viktig med tanke på tidleg innsats, og vi har utarbeidd rutinar der avdelingsleiar og yrkesfaglig koordinator tar dette opp i kontaktlærarmøte for å avklara kva som er utfordringane og utarbeider ein individuell tiltaksplan for eleven. I 2018 vart læreplassrekneskapet vidareutvikla og tatt inn som ein del av metodikken i prosjektet.

Utviklingsarbeid er krevjande og yrkesfaglig koordinator som har vore ein del av utvida leiargruppe har hatt ei sentral rolle i utvikling og gjennomføring av formidlingsplan og læreplassrekneskap. Denne støtta har vore heilt nødvendig for skulen i prosjektperioden.

Innsatsen skulen har gjort i prosjektperioden, har gitt positive resultat og fleire elevar får læreplass. Frå 2017 til 2019 har vi hatt ein auke på ca. 24 prosent. Vi vil fortsetja arbeidet med å ha fokus på ei heilskapleg 4-årig fag- og yrkesopplæring. Formidlingsplan og læreplassrekneskap vil vera nyttige verktoy for skulen.

At leiinga ved skulen er opptatt av å få fleire ut i lære og viser retning i arbeidet med å kvalifisera elevane til læreplass er viktig, og det må gjerast tydeleg kven som har ansvar for kva. Etter prosjektperioden vil vi framleis ha behov for støtte i arbeidet med å implementera metodikken på skulen og reknar med god støtte frå rettleiingstenesta i det vidare arbeidet. Det er naudsynt å ta vare på kunnskapen og dei gode relasjonane som er bygd opp gjennom prosjektåra.

Rolf Arve Haugstvedt, rektor Årstad videregående skole, september 2019

Tilråding

Målet har vore at etter prosjektperioden er over, skal Hordaland fylkeskommune ha utarbeidd ein tydeleg strategi for korleis ein arbeider med den enkelte ungdom som byrjar på ei fagutdanning: ei heilskapleg 4-årig opplæring for alle som vel yrkesfagleg utdanning.

Hordaland fusjonerer 31.12.19 med Sogn og Fjordane og vert Vestland fylkeskommune. System og verktøy er utvikla gjennom prosjektet. Organiseringa av sektoren vert annleis. Det vert organisert rettleiingstenester seks stader i det nye fylket, tenestene skal vere tett på skular, elevar, lærlingar og lærebedrifter.

Prosjektet si tilråding er at ein finn att stillingar, som YFK, i den nye rettleiingstenesta og at desse stillingane får ansvar for å følgje opp prosjektskulane og sette i verk metodar og verktøy ved dei øvrige vidaregåande skulane i områda til rettleiingstenesta i heile Vestland fylke.

Det vil også vere behov for systematisk oppfølging frå skuleeigar si side om fylkeskommunen skal lukkast med dette arbeidet. Noko av suksessen i prosjektet har vore at ein har hatt tett dialog og felles arbeidsorganisering i desse stillingane. YFK har vore ein ressurs i tillegg til, ikkje i staden for. Skulane har måtte sjå oppdraget sitt på ein annan måte gjennom endringsarbeidet. Verktøy og system er utvikla - implementering og drift krev oppfølging, ressurs og tid.

Grunngjeving

Prosjektet har arbeidd med endringsprosessar som omfattar det personlege, systematiske og organisatoriske planet. Desse prosessane tek tid å få fast implementert og få overført til dei andre skulane. Målet er at ein skal skape same kvalitet i heile fylket på sikt. YFK har vore ein ressurs i tillegg til dei som alt er i skulen for å vere pådrivarar og kunne drive endringsprosessane. Dersom det skal vere mogleg å få til dei ønska endringane, krev det at nokon har jobben med å halde tak i arbeidet med å implementere struktur og verktøy, både innan eigen administrasjon og ute i samarbeid med skulane. Prosjektet går ut 2019, men suksessen i tiltaket er verd å ta vidare i alt arbeid med å sikre eit opplæringsløp der fleire fullfører.

Skuleeigar meiner at dei vidaregåande skulane i ei heilskapleg opplæring skal ha ei aktiv rolle i den praktiske formidlingsprosessen frå Vg2 til læreplass. Skulane kan gjennom dette bidra til å auke tal lærebedrifter og tal elevar som får seg læreplass. Ved optimal bruk av skulane sitt handlingsrom innan programfaga og i yrkesfagleg fordjuping (YFF) oppnår skulen tettare og meir forpliktande samarbeid med arbeidslivet, og eleven får læring, utvikling og danning inn mot ønska lærefag.

Skulen får formidlingsansvar til lærefag som har opplæring i bedrift, og med det ansvaret for eleven sin overgang frå Vg2 i skule til opplæring i bedrift. Systematisk oppfølging gjennom IKO-arbeidet gjennom læreplassverktøyet, bruk av formidlingsplan for prosess, metode, rutine og ansvarsfordeling som tek i vare det systemretta arbeidet med mål om tidleg formidling til lære.

Formidlingsplan med aktivitetar både på system- og individnivå må verte ein del av skulens årshjul. Felles retningslinjer og informasjon frå skulane i høve til YFF sikrar samarbeidet med arbeidslivet og avklarar roller og ansvar mellom dei ulike aktørane. Dei vidaregåande skulane skal førebu elevar både fagleg og sosialt for opplæring i bedrift. Samarbeid med arbeidslivet er nøkkelen for at søkjarar til læreplass kan få lærekontrakt eller opplæringskontrakt.

Dei vidaregåande skulane får med dette ansvar for elevane fram til dei har skrive under kontrakt med lærebedrift. Dersom eleven ikkje er kvalifisert for overgang til opplæring i bedrift, skal avgjevarskulen sette i verk individuelt tilpassa tilbod, slik at eleven kan fullføre opplæringa han har starta på.

Alternativ sluttopplæring i skule (Vg3) vert sett i gang etter behov. Når kvalifiserte søkjarar som ønskjer sluttopplæring i skule står igjen utan læreplass, må skuleeigar ta initiativ til å opprette eit tilbod om alternativ Vg3 i samarbeid med ein eller fleire av dei vidaregåande skulane.

Overgangen mellom skule og bedrift er kritisk for ein del elevar. Det er viktig for elevens sjølvstende og meistringskjensle med eit tett og godt samarbeid mellom skulane, lærebedriftene, opplæringskontor og fylkeskommunen. Områda skulen ligg i, må forplikte seg saman med partane og ha ulike møtearenaer og samarbeidsforum. Skuleeigar ser stor verdi og nytte av følgjande tiltak som er utvikla gjennom prosjektet.

- Samarbeidsmøte - nettverk mellom næringslivet og skulen
- Formaliserte samarbeidsavtalar i YFF, registrert på Utdanning.no
- Læreplasskonferansar
- YFF-faget vert nytta med mål om læreplass
- Nytte handlingsrommet til skulen
- Læreplassrekneskapan - IKO- (identifisering, kartlegging og oppfølging) verktøyet for systematisk oppfølging av dei som vil slite med å kunne få seg læreplass.

MÅL OM RELEVANT OPPLÆRING OG LÆREPLASS ETTER VG2

Skuleeigar ønskjer ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring tett på brukarane. Gjennom den nye organiseringa i Vestland er det planlagt rettleiingsteneste. Det er grunn til å tenkje at desse tenestene vil ha arbeidsfelt og vere dei som kan støtte skular i eit område med systemarbeidet, støtte lærlingar og lærebedrifter i overgangen og undervegs i læreløpet der det trengst.

Berre i Hordaland formidlar vi 1800 rettselevar kvart år, og vi står att med 150 elevar som vil trenge ekstra merksemd. Systematisk IKO-arbeid i skulen, gjennomføring av aktivitetar og fokus på at eleven skal vere tilsettingsklar etter Vg2 vil på sikt gje resultat. Her kan slike stillingar gjere ein forskjell.

Meirverdi vidare vil vere å få utvikla og teke i bruk elektronisk system for å vere tett på i høve til internkontroll for alle lærlingar og lærebedrifter. Opplæring i bedrift krev intern opplæringsplan og halvårssamtale med kvar lærling.

I tillegg til system- og endringsarbeid er det trong for å arbeide målretta med følgjande oppgåver for å kunne ha ei føreseieleg fag- og yrkesopplæring i fylket:

- Rekruttere/vedlikehalde bedrifter i lærlingordninga
- Følge opp LPR, bruk av YFF, skulen si involvering i fireårsløpet, formalisere avtaler med bedrifter osv.
- Støtte i overgangen til lære og alternative Vg3-tilbod for dei elvane som ikkje har fått seg læreplass
- Møte igjen både ungdom og bedrift fyrste halvår i læretida
- Vere støtte og ressurs for bedrifter undervegs i læretida
- Følge opp at manglar i høve til teori hjå lærlingane vert retta opp

EI HEILSKAPLEG 4-ÅRIG OPPLÆRING FOR ALLE SOM VEL YRKESFAGLEG UTDANNING.

Når elevar har kome seg over i lære, fullfører fleire. Derfor er det større behov for oppfølging av eleven medan han er i skulen. Prosjektet har utvikla system og metodar. Desse bør implementerast og takast i bruk på alle skulane med yrkesfaglege utdanningsprogram. Dei yrkesfaglege koordinatorane har vore bindeleddet og pådrivarane i skulane med dette arbeidet gjennom prosjektet.

Med denne modellen der YFK-rolla er støttefunksjon, set vi eleven/lærlingen i sentrum, og med det får ei teneste som har meirverdi både for individ og system, og med det oppnår vi ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring.

Skulen Vg1

- Identifisering, kartlegging av eleven, interesser og mål for utdanningsprogrammet
- Relevant arbeids- og observasjonspraksis og opplæringsarena i faget YFF
- **YFK - Støtte for skulen i systemarbeidet**

Skulen Vg2

- Identifisering, kartlegging av eleven, interesser og mål for utdanningsprogrammet
- Relevant arbeidspraksis og opplæringsarena i faget YFF
- Målretta (IKO) oppfølging med mål om læreplass etter Vg2
- **YFK - Støtte for skule og lærebedrift i overgangen frå elev til lærling, system- og til tider individarbeid. YFK - bindeleddet mellom skule, forvaltning og opplæringsbedrift, organisator av felles formidlingsaktivitetar.**

Bedrift Vg3

- **YFK - rettleie, følgje opp og støtte lærlingar/lære kandidat og lærebedrifter**

Avslutning/ oppsummering

Prosjektet «Auka gjennomføring fleire ut i lære» har vore ei politisk bestilling der Fylkestinget erkjente problemet med låg gjennomføringsgrad på yrkesfaga i Hordaland og i 2016 vedtok å nytte 4,5 millionar for å styrke arbeidet med å få til samarbeidet mellom skule og arbeidsliv. Ei politisk sak som vart lagd fram, «auka gjennomføring i yrkesfaga – strategiar på kort og lang sikt» skisserte forslag for korleis midlane kan nyttast. På kort sikt var ein av strategiane å starte ei forsøksordning med yrkesfaglege koordinatarar på fem vidaregåande skular. Dette er handtert gjennom prosjektet «Auka gjennomføring - fleire ut i lære». Prosjektet har jamvel vore politisk handsama undervegs i prosjektperioden. Prosjektet har saksnummer 2017/1228 i sak og arkivsystemet.

Skuleeigar må støtte skulane og sikre at skulane i enda større grad ser rolla dei har i den heilskaplege 4-årige opplæringa. System og metodar utvikla gjennom prosjekt «Auka gjennomføring - fleire ut i lære» er kvalitativt systemarbeid. System og metodar vekkjer nasjonal interesse. Verktøya er utvikla, no startar arbeidet med å få desse implementert og operative.

Dersom skuleeigar vil oppnå ønska effekt av prosjektet, at ein aukar gjennomføringa og at fleire skal få prøve seg i lære og ønska effekt skal verte varig ved at metodar og verktøy skal implementerast, må skulane støttast. Det må setjast av ressursar for å få system og verktøy vidareutvikla og innført på skulane.

Fylkestinget i Hordaland fatta 01.10.2019 følgjande vedtak i sak PS 75/2019 Auka gjennomføring og fleire ut i lære – tilrådingar inn mot Vestland 2020

1. Skulane får ansvar for elevane i overgangen frå skule til bedrift, samt inngå intensjonsavtalar med bedrifter.
2. Skuleeigar må støtte skulane i arbeidet med å implementere og gjennomføre aktivitetar i høve til formidlingsarbeidet mot læreplass etter Vg2, t.d. gjennom å gjere kjent og vidareutvikle metodar og verkty som er utvikla gjennom prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære»
3. Kunnskapsgrunnlaget som er kome fram gjennom prosjektet, bør kunne legge føringar for kvalitet i opplæringa inn mot Vestland 2020

Bergen. 29.10.2019

Hege Osebakken (prosjektleiar)

Ola Dahl Andersen (prosjektmedarbeidar)

Dokumentasjon

- 1.1. Stord vgs sin formidlingsplan
- 1.2. Sotra vidaregåande skule sin lokale formidlingsplan
- 2.1. Formidlingsplan implementert i skulens årsjul Stord vgs
- 2.2 .Årsplan formidling til læreplass Årstad vgs
- 3.1. Praksis vg1 elektro
- 3.2. Modell for praksis i elektro fag vg1 og vg2
- 4. Felles retningsliner yrkesfagleg fordjuping (yff)
- 5. Program yff dag 1.2.2018
- 6. Program yff dag 2.2.2019
- 7. Program landsdekkande erfaringssamling 26.-27.03.2019

1.1 STORD VGS SIN FORMIDLINGSPLAN

Gruppenivå				
Oppgåve	Tiltak	Resultatmål	Tidspunkt	Ansvarleg
Eleven sin kjennskap til arbeidslivet sine krav og forventingar	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjon ved skulestart - Integrrert del av undervisninga - Utplassing i bedrift i faget YFF - Besøk hos - og av bedrifter 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevane skal frå skulestart bli medvitne om at dei startar på ei 4-årig utdanning (4 ½ år) - Elevane skal få god forståing for arbeidslivet sine krav og forventingar 	Heile skuleåret	<ul style="list-style-type: none"> Avdelingsleiar Kontaktlærar YFF-lærar Rådgjevar YFK
Styrke skulen sitt nettverk og sikre forpliktande avtalar for kontakt med bedrifter	<ul style="list-style-type: none"> a) Årleg samarbeidsmøte med bedriftene me samarbeider med b) Etablere lokale formidlingsnettverk c) Få på plass intensjonsavtalar som blir registrert og synleggjort på utdanning.no 	<ul style="list-style-type: none"> - Få eit tett og godt samarbeid mellom skulen og næringslivet i regionen - Bedrifter forpliktar seg til å ta imot elevar i utplassing og som lærlingar 	<ul style="list-style-type: none"> a) April b) Startar hausten 2018 c) Startar juni 2018 	<ul style="list-style-type: none"> Rektor Avdelingsleiar YFK Kontaktlærar YFF-lærar Rådgjevar
Bidra i arbeidet med å skaffe fleire lære plassar og informere om lærlingordninga	<ul style="list-style-type: none"> a) Opplæring i lærlingordninga for alle lærarar på yrkesfag. Innlegg på avd.møte og nettbasert kurs på ca 30 min. b) Rekruttere nye lærebedrifter i samband med utplassing i YFF, bedriftsbesøk og ved oppsøkjande verksemd 	Tilbod om lære plass til alle som ønskjer det og er kvalifisert	<ul style="list-style-type: none"> a) September b) Særleg i samband med utplassing i YFF 	<ul style="list-style-type: none"> Info/opplæring: YFK Rekruttering: YFK Kontaktlærar YFF-lærar
Bruk av faget YFF som arena for å få lære plass	- Utplassing i bedrift i faget YFF	Alle elevane får erfaring med korleis det er å vere i jobb	Plan for utplassing vert utarbeida på kvar seksjon	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktlærar YFF-lærar YFK
Arrangere eller oppsøke arenaer der elevar blir sett i kontakt med potensielle lærebedrifter. Eks utdanningsmesser, yrkesfagdagar, karrieredagar og bedriftsbesøk, anten i bedrift eller på skulen	<ul style="list-style-type: none"> a) Utdanningsmessa på Vikahaugane b) «Open dag» på skulen c) Lære plass-kickoff d) Informasjon frå tilsette i bedrifter/ opplæringskontor direkte til klassane e) Bedriftsbesøk 	<ul style="list-style-type: none"> - Elevane skal få innsikt i-, og kunnskap om, kva alternativ dei kan velje mellom for den vidare utdanninga si - Elevane skal få kunnskap om kva krav og forventingar eit læreløp inneber 	<ul style="list-style-type: none"> a) og b) Januar c) Bruke ein fagdag i jan/feb til ein felles aktivitetsdag for Vg2 og Vg3 d) og e) Fortløpande 	<ul style="list-style-type: none"> Rektor a) Ass. rektor og rådgjevar b) Avdelingsleiar og kontaktlærarar c) Avdelingsleiar, kontaktlærarar og YFK d) og e) Alle

Gruppenivå				
Oppgåve	Tiltak	Resultatmål	Tidspunkt	Ansvarleg
		- Elevane skal ved sjølvsyn sjå, lære og erfare korleis det er å vere i arbeid.		
Oversikt og informasjon om søknadsfristar og søknadsprosess opp mot opplæringskontor og lærebedrifter	a) Karriere-rettleiing med kvar klasse i auditoriet b) Informasjon i klassane	Få i gong søkeprosessen hos eleven og få dei medvitne om kva dei kan velje, søknadsfristar m.m.	a) Siste halvdel av oktober b) Fortløpande, særskilt fokus i januar og februar	Rådgjevar YFK Kontaktlærer
Klar for jobb – gje eleven kompetanse til å søkje jobb og presentere seg som jobbsøklar med mål om læreplass	- Karriere-rettleiing - Elevane må lage seg ein jobbsøknad og ein CV - Øving i å presentere seg sjølv, oppsøkje bedrifter, marknadsføre si eiga arbeidskraft for ein arbeidsgjevar - Intervjutrening	- Elevane får øving i å gjere ting som er utanfor komfortsona - Elevane får øving i det å vere aktiv søklar etter læreplass - Elevane blir klar over at det å søkje læreplass er annleis, og krev meir eigeninnsats, enn å søkje skuleplass i Vigo	Fortløpande. Særskilt fokus i alle klassar i desember, januar og februar	Kontaktlærer Norsklærer Rådgjevar YFK

Individnivå				
Oppgåve	Tiltak	Resultatmål	Tidspunkt	Ansvarleg
Interessekartlegging	- Start samtale - Elev samtalar	Eleven skal få opplæring og praksis i det faget som er yrkesmålet til eleven. Elev samtalar vil fange opp om målet til ein elev endrar seg.	Start samtale rett etter skulestart. Elev samtalar gjennom skuleåret	Kontakt lærar
Karriererettleiing	Yrkesrådgjeving	Eleven skal få rett leiing til å kunne velje sin utdanningsveg	Fortløpande. Eleven bestiller time hos rådgjevar	Rådgjevar Elev
Oversikt over kven som til ei kvar tid har fått seg læreplass	Utarbeide og følgje opp læreplassrekneskapet som blir innført frå skuleåret 2018/19	- God og oppdatert oversikt over kven som til ei kvar tid har fått læreplass og kven/kor mange som ikkje har fått. - God oversikt og oppfølging av utplasseringar i YFF	Heile skuleåret	Avdelingsleiar YFK Kontakt lærar YFF-lærar
Kva gjer skulen for dei som ikkje har fått avtale om læreplass innan 1. mai	Gje individuell rett leiing og oppfølging til elevar som ikkje har fått læreplass innan 1. mai	Sikre at me har gjort alt me kan for at eleven skal få læreplass	Mai og juni	Kontakt lærar YFF-lærar Rådgjevar YFK
Identifisere dei elevene som vil ha utfordringar knytt til det å få seg læreplass – tidleg innsats	Melde frå til sosialrådgjevar eller karriererådgjevar når ein har identifisert elev som ein vurderer vil ha utfordringar knytt til det å få seg læreplass	Tidleg identifisering kan bidra til at rett hjelp blir gitt til rett tid	Når eleven er identifisert	Alle lærarane som har eleven - Klasselærarråd - Team møte
Bruk av ressursteam med tanke på formidling	Elevar som blir identifisert vil ha utfordringar med å få seg læreplass, kan meldast til det lokale ressursteamet på Vabakkjen.	Elevar med utfordringar må få hjelp gjennom skuleåret, ikkje kun i mai og juni	Når eleven er identifisert	Rådgjevar YFK

1.2 SOTRA VIDAREGÅANDE SKULE SIN LOKALE FORMIDLINGSPLAN

Skulens rolle og ansvar for å sikre gode overgangar inn i vidaregåande skule, mellom Vg1 og Vg2, mellom Vg2 og opplæring i bedrift.

Revidert 1. juli 2018

Suksess faktor:

1. Kartlegging og rettleiing
2. Systematisk samarbeid med næringslivet
3. YFF i godkjente lærebedrift (som har intensjon om å ta inn lærling)
4. Læreplass konferansen (både på vg1 og Vg2)

Gruppenivå - oppgåver som gjeld alle elever og kan gjennomførast for alle samstundes, i større grupper og på klassenivå.

Oppgåve	Tiltak: kva blir gjort i dag eller kva planar har vi	Resultatmål: kva resultat ein ynskjer og kva ein vil oppnå	Tidspunkt: haust, vår, veke eller dato	Ansvarleg: kven har ansvaret, både på overordna plan og for gjennomføring
Elevens kjennskap til arbeidslivets krav og forventning	Generell informasjon både på Vg1 o gVg2, også til føresette.	Kunnskap om krav i arbeidslivet og kva som er forventa	Før praksis i YFF, Vg1 og Vg2	Leiinga YFF/Programfag lærer
	YFF i bedrift	Kunnskap om arbeidslivet, faget i praksis og får teste ut yrket	Etter timeplan/årshjul	Leiinga, YFF lærer
	Besøk av/til lærebedrift/oppl. kontor	Betre rusta til å «stå i det» og betre oppleving av praksisen	Før YFF, Vg1 og Vg2	YFF/Programfag lærer
	Arbeidsoppgåve på skulen (FYR)	Kjennskap til bredda i faga og kva/kvar fag/bedrift en ynskjer YFF	Før YFF, Vg1 og Vg2	YFF/Programfag lærer, samt fellesfag lærer
	Læreplasskonferansen Di framtid – ditt val Vg1 og Vg2	Startskot for vidare val og moglegheiter	Januar	Leiinga/YFK YFF/Programfag lærer
Klar for jobb – gje eleven kompetanse til å søke jobb og presentere seg som jobbsøker med mål om læreplass	Karriereplan og interessekartlegging	Elev får kunnskap om korleis han kan nå karrieremåla sine.	Startsamtale på Vg1 Startsamtale på Vg2 Halvårssamtale I etterkant av YFF periodar I etterkant av praktiske/teoretiske arbeidsoppgåver på skule	Leiinga/Kontaktlærer YFF/Programfaglærer
	Lage god jobbsøknad og CV (FYR)	Elev har klart oppdatert søknad og cv	Starte med søknadsskriving før jul.	Norsk lærar/YFF lærar
	Oppfølging av søknader	Aktiv søkjar, følgje opp søknadsporsessen,	Fokus i januar, februar og mars,	Kontaktlærer/YFF lærar Rådgjevar

		bli meir bevist på at eigeninnsats vil lønne seg for å få lære plass.	oppfølging i mai og juni	
	Intervjutrening	Elev er meir forbered til intervju. Elev meir bevisst på kva arbeidslivet er ute etter og kan presentere seg sjølv på ein god måte	Fokus i februar og mars, oppfølging i april, mai og juni.	YFF/Programfaglærer
	Lære plasskonferansen Di framtid – ditt val på Vg1 og Vg2	Info frå bedrifter og OK Søknadsfristar	Januar	Leiinga/YFK YFF/Programfaglærer
	Dele ut og gå igjennom heftet «Vegen til lære plass»	Tips, råd og rettleiing til elev	Desember/januar	Leiinga/YFK YFF/Programfaglærer Norsk lærar (FYR)
Styrke skulens nettverk og sikre forpliktande avtaler for kontakt med bedrifter	Kontakt med bedrifter og få samarbeidsavtaler ang YFF	Ryddig og strukturert organisering Fordeling av YFF periodar Bedrifter forpliktast seg til å ta imot elevar i YFF	I starten av skuleåret avklare YFF bedrifter/plasser.	Leiinga, YFF lærar
	Invitere YFF bedrifter inn på skulen for dialog	Samarbeidsmøte med bedrifter, felles og fordelt på programfag	I starten av skuleåret lage plan for besøk av/til bedrifter for elevar Samarbeidsmøte i februar	Leiinga, YFF/Programfaglærer
	Tett samarbeid med Opplæringskontor (OK)	God info om breidda i programområda, oversikt over godkjente lærebedrifter	I starten av skuleåret lage plan for besøk av/til OK	Leiinga, YFF/Programfaglærer
	Hospitere – lærer i bedrift og bedrift i skule	Få betre innsikt i kva som skjer ute i bedrift og kva som skjer på skule	Etter avtale	Leiinga, YFF/Programfaglærer
Bruk av faget YFF som arena for å få lære plass	Organisere timeplan for YFF	Samarbeid med andre skular og bedrifter for å avklare periodar for YFF	April, mai, juni for kommande skuleår	Leiinga
	YFF i bedrift skal ikkje erstattast med aktivitetar i skulebygget	Målet er at alle elevar skal ha YFF i bedrift, både på Vg1 og Vg2	Gjennom heile skuleåret	Leiinga, YFF lærar
	Bruk YFF bedrifter som er godkjent lærebedrift eller gje dei info om å bli det.	Bedrift har/får kjennskap til lærling ordninga	Gjennom heile skuleåret	YFF/Programfaglærer

	Bruk YFF bedrifter som har intensjon om å ta inn lærlingar	Bedrift/elev får teste ut før tilbod om læreplass	I planlegging av YFF	YFF lærar
	Gje elev moglegheit til å teste ut fleire bedrift/fag	Gir elev innsikt i breidde av fag ein kan søkje læreplass Gje elev betre trygghet i val av rette lærefag	Gjennom heile skuleåret, men spesielt mot slutten av skuleåret for Vg2	YFF lærar
	Gje elev moglegheit til ekstra praksis i bedrift	Motivasjon for elevar som har utfordringar på skulen Moglegheit for læreplass	Gjennom heile skuleåret	Leiinga, YFF/Programfag lærar Ressursteam
	Dersom det ikkje er moglegheit for læreplass i YFF bedrift, prøve å omplassere til anna bedrift i neste praksisperiode.	Elev får moglegheit til å «vise seg» til ei anna bedrift, og bedrift får moglegheit til å «teste» ut elev	Gjennom heile skuleåret, spesielt fokus i siste YFF periode	Leiinga YFF lærar
	Få attest/referansar frå YFF bedrifta (relevant vurdering)	Dersom det ikkje er moglegheit for læreplass, skal elev få referansar/attest frå YFF bedrift Vurderinga må gje informasjon som elev kan bruke i vidare søkeprosess	På slutten av YFF periode i bedrift og mot slutten av skuleåret	Leiinga YFF/Programfag lærar
Arrangere eller oppsøke arenaer der elevar blir sett i kontakt med potensielle lærebedrifter. Eks utdanningsmesser, yrkesfag – og karrieredagar og bedriftsbesøk enten i bedrift eller på skulen.	Yrkesmessa – Sotra Rotary (Yrkeslabyrinten)	Elev får innsikt og kunnskap om kva alternativ dei har	Januar/Februar Oktober	Leiinga YFF/Programfag lærar (FYR)
	Læreplass konferansen «Di framtid – ditt val»	Fokus på yrkesfag, søknadsprosesser, søknadsfristar, krav og forventingar til arbeidslivet	Januar	Leiinga, YFK YFF/Programfaglærar
	Felles konferansar for Vg2 elevar pr. programfag i samarbeid med andre skular (eks. Vg2 Kjøretøy for Sotra, Årstad og Slåtthaug vgs)	Elev møter bransjen, får innsikt i breidde av val, krav og forventningar	Januar	Leiinga, YFK YFF/Programfaglærar
	Besøk til/av bedrifter	Få innsikt i faga og korleis ein arbeidsplass fungerer. Tips om læreplassar og søknadsprosess	Etter avtale med bedrift Gjerne før YFF og 1. mars	Leiinga YFF/Programfaglærar

	Besøk til/av opplæringskontor	Få innsikt i bredda i valet, tips om lærebedrifter og søknadsprosess	Etter avtale med opplæringskontor Gjerne før YFF og 1. mars	Leiinga YFF/Programfaglærer
	Planlegge neste skuleår	Få oversikt over YFF bedrifter, div messer. Sette dato for yrkesfagdagar og anna opplegg for yrkesfagelevar	April, mai, juni	Leiinga
Oversikt og informasjon om ulike søknadsfristar og søknadsprosess opp mot opplæringskontor og sjølvstendige lærebedrifter.	Info frå rådgivar i kvar klasse	Søke i Vigo. Bevisstgjøre elev ang forskjell på å søke Vigo og direkte til bedrift	Spesielt fokus i januar, februar. Oppfølging i mars, april, mai og juni.	Rådgivar/YFK
	Legge ut info på Itslearning og skolen sin facebook/nettside.	Kan være ulike fristar hos bedrifter Motivere elev for å starte søkeprosessen tidlig og følger den opp	I god tid i forkant av søknadsfristar	Leiinga, YFK YFF/Programfaglærer Kontaktlærer
	Informasjon frå bedrifter og opplæringsontor	Fokus på søknadsprosess, kven søknaden skal sendast til, oppfølging av søknad osv Ein kan søke om læreplass heile året, ikkje nødvendigvis ein frist, så lenge ei bedrift ynskjer lærling	I god tid i forkant av søknadsfristar	Leiinga, YFK YFF/Programfaglærer
	Læreplass konferansen «Di framtid – ditt val»	Generell informasjon som fristar, søkeprosess En «kickoff» for søknad om læreplass	Januar	Leiinga, YFK YFF/Programfaglærer
	Informasjon til foreldre/Foreldremøte	Viktig at foreldre er orienter om søknadsfristar og søkeprosesser slik at dei kan følgje opp eleven	I start av skuleåret, samt januar/februar	Leiinga, YFK Kontaktlærer YFF/Programfaglærer
Bidra i arbeidet med å skaffe fleire læreplasser og informere om lærlingordninga.	Info/kurs til lærar på yrkesfag om krav for å bli lærebedrift for å kunne rekruttere lærebedrifter	Lærar kan informere bedrift som ynskjer info om korleis bli lærebedrift	Ved opp start av skuleåret	Leiinga, YFK YFF/Programfaglærer
	Bedriftsbesøk når elever er i YFF	Høyre om bedrifta skal ta inn lærlingar og om dei treng informasjon rundt lærlingordninga	Gjennom skuleåret	Leiinga YFF lærar

Individnivå – oppgåver som krev at ein er i dialog og arbeider tett med eleven

Oppgåve	Tiltak: kva blir gjort i dag eller kva planar har vi	Resultatmål: kva ein ynskjer å oppnå og kva resultat ein ynskjer	Tidspunkt: haust, vår, veke eller dato	Ansvarleg: kven har ansvaret, både på overord plan og for gjennomføring
Interessekartlegging	Startsamtale på Vg1, eige spørsmål som interesse/mål Kartlegging	Kartlegging om eleven er «på rett veg» Bevisstgjer Eleven sitt val og ikkje foreldra	Skulestart	Leiinga Kontaktlærer YFF lærer
	Karriereplan	Vier kva tankar/planar elev har vidare. Dersom elev er usikker/ikkje har plan, er dette også viktig informasjon	Starten av skuleåret, oppfølging gjennom skuleåret	Leiinga Kontaktlærer YFF/Programfaglære
	Startsamtale på Vg2, kartlegging	Kartlegging om eleven er «på rett veg» Bevisstgjer Eleven sitt val og ikkje foreldra	Skulestart	Leiinga Kontaktlærer YFF lærar
	Halvårssamtale	Undervegs vurdering	Desember/Januar	Leiinga Kontakt/YFF lærar
	Elevens ynskje om YFF bedrift/fag	Elev får prøve ut fag som han har interesse for	Før/under YFF i bedrift	YFF/Programfag læra
Karriererettleiing	Synleggjøre breidde i faget	Elev meir bevisst om dei forskjellige moglegheitene og breidda for val og gjer dei i stand til å ta sjølvstendige val basert på opplevingar og egne erfaringar	Fokus på i starten av skuleåret, før val av YFF bedrift/fag	YFF/Programfaglæra
	Arbeidsoppgåver som gir innsikt i forskjellige yrker		Gjennom heile skuleåret	YFF/Programfaglæra Fellesfaglærer (FYR)
	Erfaringar gjennom programfag/bransjelære/YFF		Gjennom heile skuleåret	YFF/Programfaglæra
	Dialog med rådgjevar		Gjennom heile skuleåret	Rådgjevar
Identifisere dei elevene som vil ha utfordringar knytt til det å få seg	Konkret tema på basisgruppemøte – formidling til læreplass	Kartlegge elev og sette inn tidlig tiltak ved behov	Gjennom heile skuleåret	Leiinga Kontaktlærer Alle lærarane
	Fråvær, klare rutinar	Elev meir bevisst konsekvensar Avklare kva som ligg «bak» fråværet på eit tidlig tidspunkt	I start av skuleåret avklare reglar og konsekvensar Følgjast opp gjennom heile skuleåret	Leiinga Kontaktlærer

læreplass – tidleg innsats.	Ressursteam	Terskel for å ta opp utfordringar knytt til det å få læreplass må ned Forhindre «dropout» Diskutere, få råd og veiledning i forhold til tiltak	Gjennom heile skuleåret	Leiinga Kontakt/YFF lærar Rådgjevar Ressursteam
	Tilbakemelding frå YFF i bedrift	Kartlegging av elev, moglegheiter for læreplass	Etter første periode i YFF hos bedrift	YFF lærar
	Elev sendt tilbake til skule frå bedrift i YFF faget	YFF på skule skal ikkje være ei «kvilepute» for elev Kartlegge utfordring Finne ny YFF bedrift	Gjennom heile skuleåret	Leiinga YFF/Programfaglæra
	Tett oppfølging frå YFF lærer og kontaktlærar	Avklare utfordringar og ta tak i desse	Gjennom heile skuleåret. Halvårsvurdering	YFF/Kontaktlærar
	Gode og klare rutinar rundt stryk/IV får første og andre termin og/eller frå tidlegare skuleår	Elev bevisst på konsekvens av stryk/IV i fag og moglegheit til å rette opp stryk/IV etter første termin eller frå tidlegare skuleår	Ved skulestart - kartlegging og informasjon om konsekvensar Undervegs – klare tilbakemeldingar til elev Ved skuleslutt – kartlegging og informasjon om moglegheiter for å ta opp igjen eksamen/fagsommarskule osv.	Leiinga Kontaktlærar Rådgjevar
	Sommarskule	Gje elev moglegheit til å få karakter og verte kvalifisert til læreplass	Ved skuleslutt, før søknadsfrist	Leiinga Kontaktlærar Rådgjevar
	Oversikt over kven som til ei kvar tid har fått seg læreplass	Registrering på læreplassregneskap kvar elev har YFF og kven som får læreplass	Fang opp de som kan ha problem med å skaffe læreplass	Frå Mars
Kvar månad, frå 1. mars til 1. juni melde inn formidlingstal til fagopplæringskontoret		Ha fokus på formidlingsansvaret til skolen	Frå Mars	Leiinga
YFF/Kontaktlærar holde oversikt over kven som har fått LK og ikkje		Sette inn tiltak og hjelpe elever som trenger ekstra støtte til å skaffe læreplass	Frå januar	Leiinga YFF/Kontaktlærar

	Dialog med bedrift etter siste YFF i bedrift	Snakke med bedrift om det er aktuelt å ta inn elev som lærling	Undervise og etter siste YFF periode	YFF lærar
Kva gjer skulen for dei som ikkje har fått avtale om læreplass innan 1. mai	Råd og vegleiing, en til en	Minst mulig elever står utan læreplass ved skuleslutt Ikkje behov for Vg3 i skule	Mai og juni	Leiinga Kontaktlærer YFF/Programfag lærer Rådgjevar Ressursteam
	Tett oppfølging og motivering			
	Kurs/hjelp til å skrive søknad/cv, i grupper eller en til en			
	Kurs/hjelp i intervju trening, i grupper eller en til en			
	Tidlig kontakt med OT/NAV			
Bruk av ressursteam med tanke på formidling	Eige tema på ressursteam møte; Auka gjennomføring	Avdekke utfordringar Oversikt over dei som ikkje er formidlbare	Gjennom heile skuleåret	Leiinga YFF/Kontaktlærer YFF lærer Ressursteam Rådgjevar
	Fokus på målet til eleven.	Få eleven kvalifisert til formidling Er det mogleg med alternativt opplegg Tilsvare målet til elev med moglegheitene? Er det realistiske mål?		
	Fokus på evne og motivasjonen til eleven.	Ha eleven sitt beste i fokus Kva er best for eleven framfor kva som er best for «skulen»		
	Tilrettelegging og personlig tilpassing	Moglegheit for alternativ skuleløp Moglegheit for meir praktisk arbeid/programfag i bedrift		
	Deling av informasjon om elev (der det er gitt løyve til det)	Kartlegging og identifisering av tidligare utfordringar og openheit rundt utfordringane Helse først		

2.1 FORMIDLINGSPLAN IMPLEMENTERT I SKULENS ÅRSJUL STORD VGS.

STORD VIDAREGÅANDE SKULE

ÅRSJUL FOR SKULEÅRET 2019/2020

AUGUST		
Oppgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Interessekartlegging	Startsamtale – kartlegge eleven sitt mål med å velje yrkesfag og kva for fagbrev eleven siktar mot. Elevsamtalar gjennom skuleåret – fange opp om målet til eleven endrar seg. Mål: Eleven skal få opplæring og praksis i det faget som er yrkesmålet til eleven.	Kontaktlærer
SEPTEMBER		
Oppgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Bidra i arbeidet med å skaffe fleire læreplassar og informere om lærlingordninga	Opplæring i lærlingordninga for alle lærarar på yrkesfag. Innlegg på avd. møte og nettbasert kurs på ca 30 min. Mål: Tilbod om læreplass til alle som ønskjer det og er kvalifisert.	YFK
Oversikt interessekartlegging, yrkesmål og utplassering i YFF	Oppdatere læreplassrekneskapet (LPR) fortløpande frå september og ut skuleåret. Mål: God oversikt og oppfølging av utplasseringar.	YFF-lærer
OKTOBER		
Oppgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Identifisere dei elevane som vil ha utfordringar knytt til det å få seg læreplass – tidleg innsats Bruk av ressursteam eller andre samarbeidsarenaer med tanke på formidling til læreplass Dette er òg eit kontinuerleg arbeid gjennom skuleåret	Skrive «JA» i LPR-kolonnen: «Eleven vil trenge ekstra støtte/tiltak for å få læreplass». Elevar som blir identifisert vil ha utfordringar med å få seg læreplass, kan meldast til det lokale ressursteamet på Vabakkjen via avdelingsleiar. Vurdere om andre samarbeidsarenaer/ -aktørar er formålstenlege. Mål: Tidleg identifisering kan bidra til at rett hjelp blir gitt til rett tid.	Kontaktlærer YFF-lærer Avdelingsleiar
Eleven får kjennskap til arbeidslivet sine krav og forventingar Oversikt og informasjon om moglegheiter, søknadsfristar og søknadsprosess opp mot skular, opplæringskontor og lærebedrifter	Karriererettleiing med kvar klasse i auditoriet. Mål: Elevane skal få god forståing for arbeidslivet sine krav og forventingar. Få i gong refleksjon om søkeprosessen hos elevane og få dei medvitne om kva dei kan velje, søknadsfristar, søknadsprosessar m.m.	Yrkesrådgjevar YFK
Styrke skulen sitt nettverk og sikre forpliktande avtalar for kontakt med bedrifter	Møte med dei bransjenettverka som vart etablert skuleåret 2018/2019: - TIP - Elektro & automasjon -	Rektor Avdelingsleiar Fagansvarleg YFK
NOVEMBER		
Oppgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Styrke skulen sitt nettverk og sikre forpliktande avtalar for kontakt med bedrifter	Møte med dei bransjenettverka som vart etablert skuleåret 2018/2019: - Bygg & anlegg - IKT-servicefag	Rektor Avdelingsleiar Fagansvarleg YFK

	Mål: Få eit tett og godt samarbeid mellom skulen og næringslivet i regionen.	
DESEMBER		
Opgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Klar for jobb – gje eleven kompetanse til å søkje jobb og presentere seg som jobbsøkjar med mål om læreplass	Øving i å presentere seg sjølv, oppsøkje bedrifter, marknadsføre si eiga arbeidskraft for ein arbeidsgjevar. Mål: Elevane får øving i å gjere ting som er utanfor komfortsona. Dei blir klar over at det å søkje læreplass er annleis, og krev meir eigeninnsats, enn å søkje skuleplass i Vigo.	Faglærarar Yrkesrådgjevar
JANUAR		
Opgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Arrangere eller oppsøke arenaer der elevar blir sett i kontakt med potensielle lærebedrifter	Utdanningsmessa på Vikahaugane «Open dag» på skulen Mål: Elevane skal få innsikt i-, og kunnskap om kva alternativ dei kan velje mellom for den vidare utdanninga si.	Rektor Avdelingsleiar
Oversikt og informasjon om ulike søknadsfristar og søknadsprosess opp mot skular, opplæringskontor og lærebedrifter	Informasjon og karriererettleing i klassane Mål: Få i gong søkeprosessen hos elevane og få dei medvitne om kva dei kan velje, søknadsfristar m.m.	Yrkesrådgjevar
Klar for jobb – gje eleven kompetanse til å søkje jobb og presentere seg som jobbsøkjar med mål om læreplass	Elevane må lage seg ein jobbsøknad og ein CV Mål: Elevane får ein jobbsøknad og CV som dei kan bruke til å søkje læreplass.	Norsklærar
FEBRUAR		
Opgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Arrangere eller oppsøke arenaer der elevar blir sett i kontakt med potensielle lærebedrifter	Læreplasskonferanse Mål: Elevane får ein «kick-off» til å søkje læreplass og møte aktuelle bedrifter.	Avdelingsleiar Fagansvarleg
Klar for jobb – gje eleven kompetanse til å søkje jobb og presentere seg som jobbsøkjar med mål om læreplass	Intervjutrening Mål: Elevane får øving i kva som kan møte dei på eit jobbintervju.	Norsklærar Kontaktlærar Yrkesrådgjevar
Bruk av faget YFF som arena for å få læreplass	Lærar oppfordrar elevane til å levere søknad om læreplass til bedriften dei er hos i YFF-praksis. Mål: Få seg læreplass.	YFF-lærar
Støtte i søknadsprosessen	Hjelp til å søke i Vigo innan søknadsfristen.	Yrkesrådgjevar
MARS		
Opgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Oversikt over kven som til ei kvar tid har fått seg læreplass	Oppdatere LPR Mål: God og oppdatert oversikt over kven som til ei kvar tid har fått læreplass og kven/kor mange som ikkje har fått.	YFF-lærar
Identifisere dei elevane som vil ha utfordringar knytt til det å få seg læreplass – tidleg innsats	Skrive «JA» i LPR-kolonnen: «Eleven vil trenge ekstra støtte/tiltak for å få læreplass».	Kontaktlærar YFF-lærar
Bruk av ressursteam eller andre samarbeidsarenaer med tanke på formidling til læreplass	Elevar som blir identifisert vil ha utfordringar med å få seg læreplass, kan meldast til det lokale ressursteamet på Vabakkjen via avdelingsleiar. Vurdere om andre samarbeidsarenaer/ -aktørar er formålstenlege.	Avdelingsleiar

<p>Dette er òg eit kontinuerleg arbeid gjennom skuleåret, men krev auka fokus no når mange elevar får seg læreplass.</p>	<p>Mål: Tidleg identifisering kan bidra til at rett hjelp blir gitt til rett tid.</p>	
APRIL		
<p>Opgåve</p>	<p>Aktivitet/tiltak</p>	<p>Ansvarleg</p>
<p>Styrke skulen sitt nettverk og sikre forpliktande avtalar for kontakt med bedrifter</p>	<p>Årleg samarbeidsmøte med bedriftene me samarbeider med</p> <p>Mål: Få eit tett og godt samarbeid mellom skulen og næringslivet i regionen.</p>	<p>Rektor Avdelingsleiar</p>
APRIL, MAI & JUNI		
<p>Opgåve</p>	<p>Aktivitet/tiltak</p>	<p>Ansvarleg</p>
<p>Oversikt over kven som til ei kvar tid har fått seg læreplass</p>	<p>Oppdatere LPR</p> <p>Mål: God og oppdatert oversikt over kven som til ei kvar tid har fått læreplass og kven/kor mange som ikkje har fått.</p>	<p>YFF-lærer</p>
<p>Forsterka innsats for dei elevane som ikkje har fått læreplass</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gje individuell rettleiing og oppfølging - Samarbeid med andre - Følgje opp eventuelle tidlegare iverksette tiltak - Utarbeide ein skriftleg plan for kva som skal gjerast for å støtte eleven <p>Mål: Tilbod om læreplass til alle som ønskjer det og er kvalifisert. Ukvalifiserte skal få hjelp til å bli kvalifisert. Vurdere moglegheit for at eleven kan bli lære kandidat.</p>	<p>Avdelingsleiar Kontaktlærer Faglærarar Yrkesrådgjevar Sosialrådgjevar</p>

Fortløpande oppgåver på neste side →

FORTLØPANDE OPPGÅVER		
Oppgåve	Aktivitet/tiltak	Ansvarleg
Eleven sin kjennskap til arbeidslivet sine krav og forventingar	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjon ved skulestart - Integrrert del av undervisninga - Utplassing i bedrift i faget YFF - Besøk hos- og av bedrifter <p>Mål: Elevane skal frå skulestart bli medvitne om at dei startar på ei 4-årig (4 ½-årig) utdanning. Elevane skal god forståing for arbeidslivet sine krav og forventingar.</p>	Avdelingsleiar Faglærarar
Styrke skulen sitt nettverk og sikre forpliktande avtalar for kontakt med bedrifter	<p>Registrere bedrifter som har elevar utplassert i YFF, i LPR</p> <p>Få på plass intensjonsavtalar som blir registrert på utdanning.no</p> <p>Mål: Bedrifter forpliktar seg til å ta imot elevar i utplassing og som lærlingar.</p>	YFF-lærer Yrkesrådgjevar
Bidra i arbeidet med å skaffe fleire læreplassar og informere om lærlingordninga	<p>Rekruttere nye lærebedrifter i samband med utplassing i YFF, bedriftsbesøk og ved oppsøkjande verksemd.</p> <p>Mål: Tilbod om læreplass til alle som ønskjer det og er kvalifisert.</p>	Avdelingsleiar Fagansvarleg YFF-lærer
Bruk av faget YFF som arena for å få læreplass	<p>Utplassing i bedrift i faget YFF. Plan for utplassing vert utarbeida på kvar seksjon.</p> <p>Mål: Alle elevane får erfaring med korleis det er å vere i jobb og jobbe i faget/yrket.</p>	YFF-lærer
Arrangere eller oppsøke arenaer der elevar blir sett i kontakt med potensielle lærebedrifter	<p>Informasjon frå tilsette og lærlingar i bedrifter/opplæringskontor direkte til klassane</p> <p>Besøke bedrifter</p> <p>Mål: Elevane skal få kunnskap om kva krav og forventingar eit læreløp inneber. Elevane skal ved sjølvsyn sjå, lære og erfare korleis det er å vere i arbeid i faget dei har valt.</p>	Alle
Interessekartlegging	<p>Elevsamtalar gjennom skuleåret – fange opp om målet til eleven endrar seg.</p> <p>Mål: Eleven skal få opplæring og praksis i det faget som er yrkesmålet til eleven.</p>	Kontaktlærer
Karriererettleiing	<p>Eleven skal få rettleiing til å kunne velje sin utdannings- og yrkesveg. Eleven bestiller time hos rådgjevar.</p>	Yrkesrådgjevar Eleven

2.2 ÅRSPLAN FORMIDLING TIL LÆREPLASS ÅRSTAD VGS

«AUKA GJENNOMFØRING –FLEIRE UT I LÆRE»

AUGUST		
Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
<p>Interessekartlegging (I)</p>	<p>I startsamtales stilles det spørsmål om elevens mål med å velge yrkesfag og hvilket fagbrev eleven sikter mot.</p> <p>Gjennomgang om ulike retninger og muligheter programområdet har i starten av skoleåret</p>	<p>Kontaktlærer</p> <p>YFF/faglærer</p>
<p>Bruk av faget YFF som arena for å få læreplass (G)</p>	<p>Vg1: HO - YFF praksis i en eller flere bedrifter.</p> <p>TIP, EL - YFF praksis i verksted på skolen. Samarbeider med bedrifter ved at bedrifter kommer på besøk til skolen og vi tar elevene med ut på bedriftsbesøk. Vi vil se på mulighet for Jobbskygging.</p> <p>DH: samarbeide med opplæringskontoret for småfag om bedriftsbesøk og YFF praksis. Noen elever vil ha YFF praksis på skolen og noen i bedrift.</p> <p>Vg2: Alle elever som er formidlingsbare og har mål om læreplass er i praksis i en eller flere bedrifter.</p> <p>Lærer er aktiv og støtter elevene i søknadsprosessen</p>	<p>YFF lærer</p>
<p>Arrangere eller oppsøke arenaer der elever blir satt i kontakt med potensielle lærebedrifter. (G)</p> <p>Elevers kjennskap til arbeidslivets krav og forventninger. (G)</p>	<p>Yrkesfagdag Vi inviterer bedrifter/opplæringskontor inn på skolen. Målet er å lage en Inspirasjonsdag for elevene med fokus på det 4 årige løpet og hva som skal til for å få læreplass.</p> <p>Forberede elevene på hva bedrift forventer av dem når de er i YFF praksis</p>	<p>Avdelingsleder/karriererådgiver/YF K og kontakt/YFF lærerne</p>

SEPTEMBER

Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Bidra i arbeidet med å skaffe flere læreplasser og informere om lærlingordningen. (G)	Møte med YFF lærerne– opplæring/gjennomgang av informasjon som blir gitt til nye lærebedrifter for YFF lærerne. + gjennomgang av formidlingsplan	YFK
Styrke skolens nettverk og sikre forpliktende avtaler for kontakt med bedrifter. (G)	Kartlegge og utvikle skolens bedriftsnettverk. Legge inn samarbeidsavtaler i www.finnlarebedrift.no	YFF lærer/YFK
Elevens kjennskap til arbeidslivets krav og forventninger. (G)	Undervisningsopplegg Forberede elevene til YFF praksis	YFF lærer Faglærer/samfunnsfag
System og oversikt over YFF elevens mål, praksisplasser, søkeinformasjon, læreplassregnskap (I)	Presentere læreplassregnskapet for skoleåret 2018/2019 Føre inn elevens mål for å velge yrkesfag	Avdelingsleder/YFF lærer

OKTOBER

Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Identifisere de elevene som vil ha utfordringer knyttet til det å få seg læreplass – tidlig innsats (I)	Kartlegge gjennom lærerne hvilke elever som vil ha store utfordringer med å få læreplass. Identifisere hva som er utfordringen og sette inn tiltak som kan støtte eleven.	Avdelingsleder/kontaktlærer/ elevtjenesten
Arrangere eller oppsøke arenaer der elever blir satt i kontakt med potensielle lærebedrifter (G)	Delta på yrkeslabyrinten med elevene. Utarbeide en oppgave til elevene som sikrer at de får utbytte av å besøket.	Kontaktlærer/YFF lærer
System og oversikt over YFF elevens mål, praksisplasser, søkeinformasjon, læreplassregnskap (I)	Læreplassregnskapet Føre inn YFF bedrift høst	YFF lærer

NOVEMBER

Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Klar for jobb – gi eleven kompetanse til å søke jobb og presentere seg som jobbsøker med mål om læreplass.	Vg1 og Vg2 - Skrive søknad og CV	Norsk lærer/YFF lærer
Bruk av ressursteam med tanke på formidling.	Ta opp i ressursteam/gjennomgang av elever som vil ha store utfordringer med å få læreplass. Identifisere hva som er utfordringen og sette inn tiltak som kan støtte eleven	YFK/Avdelingsleder/elevtjenesten
DESEMBER		
Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Klar for jobb – gi eleven kompetanse til å søke jobb og presentere seg som jobbsøker med mål om læreplass. (G)	Intervjutrening	Kontaktlærer/YFF lærer
JANUAR		
Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Arrangere eller oppsøke arenaer der elever blir satt i kontakt med potensielle lærebedrifter. (G)	Yrkesfagdag - søke læreplass «kick off» Støtte og motivere elevene til å være en aktiv søker til læreplass.	Avdelingsleder/YFF lærerne/Karriererådgiver og YFF lærer/kontaktlærer
Oversikt og informasjon om ulike søknadsfrister og søknadsprosess opp mot opplæringskontor og selvstendige lærebedrifter. (G)	Ha oversikt over søknadsfrister til aktuelle opplæringskontor og lærebedrifter. Gi elevene informasjon om dette i god tid på its learning og på oppslagstavle	Karriereveileder
Styrke skolens nettverk og sikre forpliktende avtaler for kontakt med bedrifter. (G)	Invitere bedrifter vi samarbeider med til skolen for å snakke om YFF/erfaringsdeling/innspill til skolen fra bedrift/fokus på den 4 årige løpet	Avdelingsleder/YFF lærer

Bruk av faget YFF som arena for å få læreplass (G)	<p>Vg1: HO - YFF praksis i en eller flere bedrifter.</p> <p>TIP, EL - YFF praksis i verksted på skolen. Samarbeider med bedrifter ved at bedrifter kommer på besøk til skolen og vi tar elevene med ut på bedriftsbesøk. Vi vil se på mulighet for Jobbskygging.</p> <p>DH: samarbeide med opplæringskontoret for småfag om bedriftsbesøk og YFF praksis. Noen elever vil ha YFF praksis på skolen og noen i bedrift.</p> <p>Vg2: Alle elever som er formidlingsbare og har mål om læreplass er i praksis i en eller flere bedrifter. Lærer er aktiv og støtter elevene i søknadsprosessen</p>	YFF lærer
Støtte i søknadsprosessen (G)	Informasjon ut i klassene Hjelp til å søke i vigo – fastsatte søkedager hvor elevene får hjelp til å søke	Karriererådgiver
System og oversikt over YFF elevens mål, praksisplasser, søkeinformasjon, læreplassregnskap (I)	Læreplassregnskapet Føre inn YFF bedrift – vår.	YFF lærer
FEBRUAR		
Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Klar for jobb – gi eleven kompetanse til å søke jobb og presentere seg som jobbsøker med mål om læreplass. (G)	Gå igjennom hefte «vegen til læreplass»	Kontaktlærer/YFF lærer
Bruk av faget YFF som arena for å få læreplass (G)	Lærer oppfordrer elevene til å levere søknad om læreplass til bedriften de er hos i YFF praksis.	YFF lærer

Støtte i søknadsprosessen (G) (I)	Hjelp til å søke i vigo	Karriererådgiver
MARS		
Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Oversikt over hvem som har fått læreplass.	Læreplassregnskapet Føre «regnskap» over hvilke elever som har fått læreplass fra mars til juni.	Avdelingsleder/YFF lærer
APRIL		
Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Arrangere eller oppsøke arenaer der elever blir satt i kontakt med potensielle lærebedrifter. (G)	Planlegge aktiviteter som skal fore gå på høsten neste skoleår	Ledergruppen
Støtte i søknadsprosessen (I)	Læreplassregnskapet Føre inn om eleven har søkt i vigo og sendt personlige søkander	Avdelingsleder/kontakt og YFF lærer
Oversikt over hvem som har fått læreplass. (I)	Læreplassregnskapet Føre «regnskap» over hvilke elever som har fått læreplass fra mars til juni.	
Arrangere eller oppsøke arenaer der elever blir satt i kontakt med potensielle lærebedrifter. (G)	Samarbeide med opplæringskontor for å skape møteplasser/speedintervju for aktuelle bedrifter og elever.	YFK/YFF lærer
MAI		
Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Oversikt over hvem som har fått læreplass. (I)	Føre «regnskap» over hvilke elever som har fått læreplass fra mars til juni.	Avdelingsleder/kontakt og YFF lærer
Forsterket innsats for de elevene som ikke har fått læreplass innen 1. mai (I)	Kartleggingssamtaler med de elevene som ikke har fått læreplass - Identifisere hva som er grunnen til at eleven ikke har fått læreplass og sette inn tiltak som kan støtte eleven.	Avdelingsleder/kontakt og YFF lærer /elevtjenesten
JUNI		

Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Oversikt over hvem som har fått læreplass. (I)	Læreplassregnskapet Føre «regnskap» over hvilke elever som har fått læreplass fra mars til juni.	Avdelingsleder/kontakt og YFF lærer
Forsterket innsats for de elevene som ikke har fått læreplass innen 1. mai (I)	Kartleggingssamtaler - Identifisere hva som er grunnen til at eleven ikke har fått læreplass og sette inn tiltak som kan støtte eleven. <i>Det settes ned et team som støtter eleven i videre prosess og utarbeider en skriftlig plan for hva som skal gjøres</i>	Avdelingsleder/kontakt og YFF lærere /elevtjenesten

LØPENDE OPPGAVER

Oppgave	Aktivitet/tiltak	Ansvar
Elevens kjennskap til arbeidslivets krav og forventninger. (G)	Opplæringskontor og bedrifter kommer inn på skolen/i klassene. Presenterer sin bedrift. Informerer om hva de ser etter når de skal ansette lærlinger og forteller om arbeidstakers plikter	YFF lærer Lærer i samfunnsfag
Bidra i arbeidet med å skaffe flere læreplasser og informere om lærlingordningen. (G)	Alle lærere, rådgivere og avdelingsledere har muligheten til å gjennomføre nettbasert kurs for nye lærebedrifter. Avdelingsledere og YFF lærere får anledning til å delta på kurs for faglige ledere og instruktører Gi informasjon til YFF bedrifter som ikke er godkjent lærebedrift om hva som skal til få å bli godkjent og oppfordre til å ta inn lærlinger.	Faglærer/YFF lærer/YFK
Interessekartlegging (I)	Tilrettelegger for at elevene kan få undervisning og oppgaver innenfor sitt interesseområde	Faglærer/YFF lærer

<p>Karriereveiledning (I)</p>	<p>Skolen har en karriererådgiver i 60% stilling. Elevene har gjennom hele skoleåret tilbud samtaler/ karriereveiledning.</p> <p>Karriereveiledning er tema i utviklingssamtaler. Tilbud om jobpics (karriereveilednings verktøy) til elever som trenger noe mer eller noe annet for å finne ut hva som kan være et riktig utdanningsvalg for eleven.</p>	<p>Karriereveileder</p> <p>Kontaktlærer</p> <p>Rådgivere</p>
--------------------------------------	---	---

3.1 PRAKSIS VG1 ELEKTRO

Angående observasjonspraksis (Vg1) og arbeidspraksis (Vg2) for elevar på elektrofag i HFK

Fagnettverk for elektrofag og opplæringsavdelinga gjennom prosjektet «Auka gjennomføring fleire ut i lære» ønskjer å koma med nokre avklaringar ang observasjonspraksis (utplassering) Vg1 og arbeidspraksis (Vg2) for elevar på elektrofag.

Sist skuleår forsøkte Stord og nokre frå Slåtthaug å utplassere elevane på Vg1, dette med svært gode attendemeldingar frå bransjen. Erfaring visar at god kommunikasjon og tett dialog er nøkkelen til suksess. Det vert i skuleåret 18/19 prøvd ut at alle elevane på Vg1 Elektro frå skulane i prosjektet (Slåtthaug, Sotra, Stord, Voss og Årstad vgs.) «Auka gjennomføring fleire ut i lære» skal ut i observasjonspraksis på Vg1, dette vil skje etter veke 16.

NELFO Bergen og Omegn, fagnettverket for Elektrofag og prosjektleiinga i prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære» har gjennom dialog blitt samd i at ein skal prøve ut observasjonspraksis for elevane på desse skulane skal gjennomførast etter følgjande rammer:

- NELFO Bergen og Omegn, informerer sine medlemsbedrifter
- Fagnettverket for Elektrofag, informerer skular og lærarar gjennom sitt nettverk.
- prosjektleiinga i prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære», informerer dei yrkesfaglege koordinatorane og skulane i prosjektet.

Som ein del av det 4-årige utdanningsløpet er det viktig at også elevar på Vg1 får arbeidslivstrening og høve til å bygge relasjonar med arbeidslivet. Det er naturleg å bruke timar i faget yrkesfagleg fordjuping (YFF) til dette, også på Vg1. Læreplanen for YFF gjer gode føringar for dette. Utplassering på Vg1 vil sikre elevar auka utbyte når dei kjem på Vg2 hausten etter. Og det vil kunne bidra i val av rett lærefag og evt. omval kan bli gjort tidlegare.

For å lukkast med dette, må vi sikre eit godt samarbeid mellom arbeidsliv og skule. Då er god dialog og tydelege avklaringar viktig. Vi veit at det til tider er stort press på verksemdene om å ta imot elevar. Det være seg elevar frå ungdomskule, vidaregåande og gjerne høgskule. Derfor må ein sikre at ein har ein plan over korleis organiserer utplassering og til kva tider.

For elektrofag er det utvikle godt system som gjeld Vg2. Det skal vi halde fram med og også ta i bruk for Vg1. Skulane samhandlar seg imellom og legg plan for veker der utplassering skal skje frå dei ulike skulane. Elevane på Vg1 skal ha si observasjonspraksis etter elevane på Vg2 er ferdige med sine veker. Tidsramma her vert etter veke 16 og fram mot sommaren.

For å avklare litt kva vi legg i utplassering på Vg1 ønskjer vi å presisere følgjande:

- Observasjonspraksis med omfang 1-2 veker hvor alle elevane skal utplasserast
- Det skal tydeleg avklarast krav og forventningar både frå skule, elev og bedrift si side.
- Eleven sitt ønske for Vg2 og bruk av bredde i utdanningsprogrammet bør takast med i planen.
- HMS, bedriftskultur, jobbskygging, etikk og norm i arbeidslivet er sentrale punkt i ei slik utplassering.
- Skulen organiserer, føl opp eleven i observasjonspraksis og skaffar i samarbeid me delevne aktuelle bedrifter.

Før observasjonspraksis og arbeidspraksis tek til vert det viktig at bedriftene er tydeleg informert om at det er elevar frå Vg1 som har observasjonspraksis/utplassert og kva som er tanken og målet med utplasseringa. Bedrifta må være klar over at det er elevar med eit noko lågare kompetansenivå enn dei som kjem frå Vg2. Samstundes er desse elevane også framtidens fagarbeidarar og kanskje nettopp den enkelte bedrift sin neste lærling, det er derfor lurt av bedriftene å ta godt imot elevane, og gje dei positive opplevingar.

YFF-lærer skal følge opp elevane når dei er utplassert. Det skal være enkelt for både bedrift og elev å ta kontakt dersom det oppstår noko som ikkje er greit.

Under syner vi noko av kva mål og forventningar som ligg hos den enkelte part.

Trinn	Skule	Bedrift	Elev
Vg1	Bruk av faget YFF til observasjonspraksis og jobbskygging. 1-2 veker Etter uke 16 (+/- påske)	Legge til rette for eit positivt møte med arbeidslivet for første gang. Ta godt imot elevane	Fokus på HMS, enkle arbeidsprosesser, arbeidsmiljø, etikk og normer på arbeidsplassen

	<p>Skule og elev finn relevant praksis ut i frå elev sitt ønskje for Vg2</p> <p>Viktig å bruke bredda i utdanningsprogrammet</p> <p>God dialog med bedriftene før, under og etter utplassering</p> <p>Alle elevene skal ut</p> <p>Presentasjon og erfaringsdeling for klassen etter observasjonspraksis</p>	<p>Væra klar over kva ein kan kreve og forvente av elevene som er utplassert fra Vg1</p> <p>God dialog med skulen i forkant og under utplasseringa</p>	<p>Dokumentasjon av observasjonspraksis</p>
Vg2	<p>Utplassering slik avtalt i fagnettverket</p> <p>Elev og skule finn relevant praksis og har ein klar plan om at eit mål bør bli å få læreplass i ei praksisbedrift.</p> <p>Viktig å bruke bredda i utdanningsprogrammet, og informere elevane om moglegheitene innafor dei ulike faga. Mobilitet vert og viktig å ta opp med elevane.</p> <p>Presentasjon og erfaringsdeling for klassen etter observasjonspraksis</p>	<p>Legge til rette for eit positivt møte med arbeidslivet</p> <p>Ta godt imot elevane</p> <p>Væra klar over kva ein kan krevje og forvente av elevene som er utplassert frå Vg2</p> <p>Bør kunne sei noko om bedrifta kan ta eleven inn i lære, og eventuelt kor mange læreplassar bedrifta har tilgjengelig</p> <p>God dialog med skulen i forkant og under utplasseringa</p>	<p>Arbeide med relevante mål frå VG3 læreplan for faget.</p> <p>Dokumentasjon av arbeidspraksis</p> <p>Eleven må være aktiv søkjar til læreplass og avklare med bedrift om moglegheitene for læreplass.</p>

Bergen 09.01.2019

Jon Eirik S. Darre

Faglærer Automatisering - Bergen maritime vgs.

Kontaktlærer 2ELAUTa

Nettverkskoordinator Elektrofag HFK

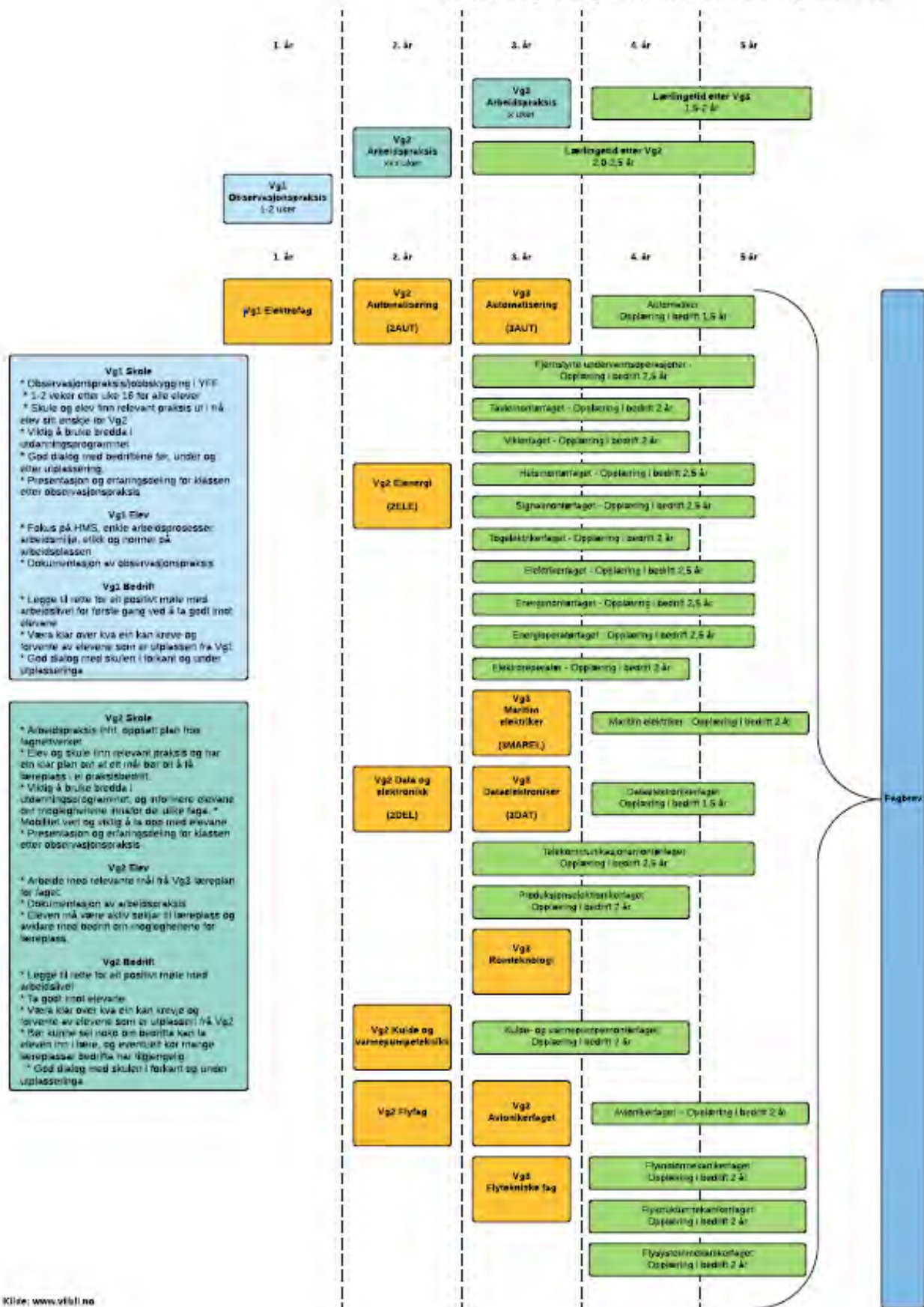
Hege B. G. Osebakken

Prosjektleder - auka gjennomføring - fleire ut i lære

Opplæringsavdelinga | Fagopplæringskontoret

3.2 MODELL FOR PRAKSIS I ELEKTRO FAG VG1 OG VG2

Modell utarbeidet 7/1-19 for Hordaland fylkeskommune av Fagnettverket for EL, v/Jan Erik S. Durne i samarbeid med Prosjekt "sukks gjennomføring" - feire ut i lære virkege S. O. Oseltakken og Ole Dahl Andersen

Kilde: www.vifil.no

4 FELLE RETNINGSLINER YRKESFAGLEG FORDJUPING (YFF)

Forankring og formål

Formålet med faget "Yrkesfagleg fordjuping" (YFF) er forankra i eiga forskrift.

[Forskrift om yrkesfagleg fordjuping](#)

YFF skal styrke elevane sin moglegheit til treffsikre val for vidare utdanning/yrke. Faget skal også bidra til å knyte kontakt med lærebedrifter, samt gjere elevane tilsetjingsklare. YFF er viktig for å auke gjennomføringa i utdanningsløp som fører fram til yrkeskompetanse, både med og utan fag- eller sveinebrev.

Fylkesdirektør opplæring ber rektor syte for at innhaldet i dei følgjande retningslinene vert gjennomført på eigen skule, noko som også føreset eit godt samarbeid mellom skulen og næringslivet. Retningslinene gjev føringar for korleis skulen skal arbeide med faget YFF.

Målet med YFF er mellom anna å introdusere elevane for arbeidslivet, samt gje moglegheit til å oppleve realistiske arbeidssituasjonar. Ein føreset at samarbeidet mellom skule og bedrift bidreg til at elevane kan få tilbod om læreplass eller relevant yrkeserfaring.

Skulen sine planar for YFF og aktivitetane kring dette, skal inkluderast i skulen sitt årshjul.

Lokale læreplanar for Hordaland fylkeskommune

På fylkesnivå skal det vere lokale nivådifferensierte læreplanar i YFF for aktuelle lærefag/yrke i utdanningsprogrammet. Desse skal også innehalde kompetansemål for områda «introduksjon til arbeidslivet» og «etterleving av arbeidslivet sine reglar».

Koordinering av praksisplassar

Skulane må samarbeide om fordeling av praksisperiodar. Rektor har ansvar for samordninga mellom skulane. Det er faglærer som har ansvar for å kople elevar og bedrifter i YFF. Skulane formaliserer sine samarbeidsavtalar med dei enkelte bedriftene via www.utdanning.no

Eit av formåla med YFF i bedrift er at elevane oppnår tilbod om læreplass. Skulen må sikre at elevane får praksis i godkjende lærebedrifter, eller i bedrifter som kan vere interessert i å bli lærebedrifter. Dersom det vert nytta bedrifter som ikkje er lærebedrift, skal skulen rettleie bedrifta, slik at denne kan vurderast for godkjenning.

Ei oversikt over godkjende og potensielle lærebedrifter finn ein på www.vilbli.no og www.utdanning.no/finnlarebedrift

Førebuing i skule før praksis i bedrift

Hovudregelen er at alle elevar skal ha YFF-praksis i bedrift. Arbeidspraksisen og den kontakten dette medfører, kan vera avgjerande for eleven sine moglegheit til å få læreplass. For Vg1-elevar kan det variere mellom utdanningsprogramma i kva grad praksis i bedrift lar seg gjennomføre. Dersom det ikkje er mogeleg med YFF i bedrift, skal skulen legge til rette for eit godt tilbod inne på skulen.

Det er vesentleg med gode førebuingar i skule før praksis i bedrift. Elevane treng kunnskap om breidda i det aktuelle utdanningsprogrammet. Det er viktig å bruke god tid på å informere elevane om arbeidslivet sine krav og forventningar. Dei må elles gjerast kjende med kva som vert vektlagt i standpunkt karakteren.

Det skal avklarast i dialog mellom faglærer, elev og bedrift kva kompetansemål i lokal læreplan og arbeidsoppgåver som er aktuelle for den enkelte elev. Lenkje til [eleven sin læreplan](#)

Alle elevar som skal ut i YFF skal ha ei arbeidsavtale. Lenkje til [arbeidsavtale](#)

Skulen si oppfølging av elevar i YFF

Skulane si organisering må sikre at faglærer kan følge opp alle elevar på ein god måte, både dei som har YFF i bedrift og på skulen.

Alle elevar skal ha praksisbesøk frå faglærar, som har eit særskilt ansvar for elevane i praksisperioden. Faglærar skal vere tilgjengeleg for både elev og YFF-bedrift for å løyse eventuelle utfordringar. Under besøka skal faglærar innhente tilbakemeldingar og vurderingar frå YFF-bedrifta. Dette vert ein del av grunnlaget for endeleg sluttvurdering i faget.

Faglærar avklarar med YFF-bedrifta om eleven er aktuell for læreplass i bedrifta.

Vurdering

Skulane skal sikre at YFF vert avslutta med ei vurdering av måloppnåing, der elevane skal vurderast i forhold til kompetansemål. Det er faglærar som har ansvar for undervegsvurdering og sluttvurdering. Når YFF vert nytta til opplæring i bedrift, skal faglærar samarbeide med bedrifta om vurdering. Elevane skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, kompetanse og faglege utvikling.

Dokumentasjon av opplæringa i YFF

Elevane skal dokumentere og reflektere over opplæringa si i YFF.

Elevane får eit vedlegg til kompetansebevis, der det kjem fram kva kompetansemål dei har arbeidd med i YFF.

FAGLÆRAR SINE OPPGÅVER FOR GJENNOMFØRING AV YRKESFAGLEG FORDJUPING VED PRAKSIS I BEDRIFT

Eit av måla med yrkesfagleg fordjupning (heretter kalla YFF) ute i bedrift, er å oppnå tilbod om læreplass. Faglærar skal bidra i arbeidet med å skaffe fleire læreplassar og informerer bedriftene om lærlingordninga.

- Gje elevane innsyn i, og vise breidda i det aktuelle utdanningsprogrammet.
- Bruke god tid på å informere elevane om arbeidslivet sine krav og forventningar, og vurdere om nokon av elevane treng ekstra støtte ved førebuing til YFF i bedrift.
- Nytte skulen sitt bedriftsnettverk/samarbeidsavtalar til å avtale YFF-praksis til elevane sine.
- Er ansvarleg for [arbeidsavtale](#) mellom partane.
- Ajourføre læreplassrekneskapet.
- Ansvarleg for at eleven får relevante kompetansemål og utarbeidd [eigen læreplan i YFF](#)
- Informerer YFF-bedrift om kva slags maskiner/verktøy eleven har fått dokumentert opplæring i.
- Introduserer eleven for oppgåver og loggføring som skal gjennomførast i YFF-perioden.
- Gjere elevane kjende med kva som vert vektlagt i standpunktkarakteren.
- Fylgje opp alle elevane ved besøk i bedrift.
- Innhente tilbakemeldingar og vurderingar frå YFF-bedrifta. Dette vert ein del av grunnlaget for endeleg sluttvurdering i faget.
- Ha eit særskilt ansvar for elevane og elles vere tilgjengeleg for både elev og YFF-bedrift.
- Rettleie og støtte elevane i søknadsprosessen om læreplass.

YRKESFAGLEG FORDJUPING (YFF) INFORMASJON TIL BEDRIFT

Skulen set stor pris på samarbeidet med lokalt næringsliv. På denne måten kan vi saman gje elevane best mogleg opplæring og moglegheit til å lukkast i arbeidslivet.

YFF skal styrke elevane sin moglegheit til treffsikre val for vidare utdanning/yrke. Faget skal også bidra til å knyte kontakt med lærebedrifter, samt gjere elevane tilsetjingsklare. YFF er viktig for å auke gjennomføringa i utdanningsløp som fører fram til yrkeskompetanse, både med og utan fag- eller sveinebrev.

Formålet med faget YFF er forankra i eiga [forskrift](#) og er blant anna at elevane skal:

- ***verte kjende med yrket sine arbeidsoppgåver, innhald og metodar***
- ***oppnå kompetanse gjennom praktisk arbeid***
- ***få kjennskap til ulike val og retningar innanfor programområdet.***

Fordeling av ansvar:

- Skulane førebur elevane til YFF i bedrift og følgjer opp undervegs.
- Faglærer er tilgjengeleg for både elev og bedrift for å løyse eventuelle utfordringar.
- Bedrifta gjev eleven relevante arbeidsoppgåver og rettleiar eleven. Eleven bør få ein fast rettleiar/kontaktperson i bedrifta.
- Eleven skal dokumentere kva arbeidsoppgåver ho/han utfører i praksisperioden.
- Vurdering og karaktersetting er faglæraren sitt ansvar, men vil også bygge på bedrifta sine tilbakemeldingar.

Før oppstart tar skulen ansvar for at partane inngår [arbeidsavtale](#).

Dersom bedrifta si forsikringsordning ikkje omfattar eleven, har skuleeigar teikna forsikring for elevane ute i YFF. Informasjon om forsikringa finn de her [forsikring](#)

5 PROGRAM YFF DAG 1.2.2018

DET IDEELLE YFF

Ein innhaldsrik og meningsfull dag for skulane i prosjektet
«Auka gjennomføring- fleire ut i lære»

Fredag 02.02.2018 på Fagskolen på Nordnes, Haugeveien 28,

09.00-09.30

Registrering og kaffe + lefse og frukt

09.30 – 09.35

Velkommen w/prosjektleiinga

Hege Osebakken og Ola Dahl Andersen

09.40 - 11.00

Yrkesfagleg fordjuping

Grete Haaland, professor HIOA

11.00- 11.20 Pause

11.20-12.00

"Yrkesfaglige nettverk i Oslo"

Utdanningsetaten i Oslo w/Jan Tvedt, nestleder, fagopplæring

12.00- 12.45 Lunch

12.45- 13.25

Hvordan kvalitetssikre YFF i bedrift.

Thor Strand, Bilbransjens Opplæringskontor i Buskerud

13.25 – 14.00

Skulevise diskusjonar – det ideelle YFF

14.00- 14-15

Pause – kaffi /te

14.15 – 14.45

Refleksjonar i plenum w/Grete Haaland, Jan Tvedt og Thor Strand og
Torbjørn Mjelstad

14.45- 15.00

Oppsummering av dagen w/ Fylkesdirektør opplæring Svein Heggheim

Det ideelle yff – dei gode døma

Ein innhaldsrik og meningsfull dag for skulane i prosjektet

«Auka gjennomføring- fleire ut i læra»

Fredag 01.02.2019 på Årstad vidaregåande skule, auditoriet B

- 08.30 – 09.00

Registrering og kaffe, frukt + lefse

- 09.00- 09.20

Fylkesdirektør opplæring , Svein Heggheim

- 09.20 – 10.00

Kva ønskjer lærebedrifta?

Korleis vert YFF brukt? Sett frå elev, lærling og bedrift..

Fagopplæringsjef Torbjørn Mjelstad

- 10.00- 10.20 PAUSE

- 10.20- 11-20

Gode eksempla: 10 min kvar skule → Korleis arbeider vi med YFF-faget i dag»

- 11.20- 11.50

Samarbeid skole- bedrift og vurdering i YFF

Krødieren elektro, Vegard Jelstad.

- 11.50–12.35 LUNCH

- 12.35- 13.15

YFF og vurdering

Arne Roar Lier - professor, Oslo Met

- 13.15 – 13.35

Erfaringar frå Laksevåg vgs.

Arve Gjellesvik og Tore Kleppe

- 13.35- 13.55

Dialog med innleiarar, observatør, Grethe Haaland og salen

- 13.55-14.00 Avslutning - Takk for i dag

PROGRAM 26. - 27. mars 2019

Erfaringssamling mellom fylker med fokus på det heilskaplige fireårige opplæringsløpet

26. mars

- 09.30 – 10.15

Registrering, kaffe/te

- 10.15 - 10.40

Åpning

- 10.40 – 12.30

Innlegg frå fylka med erfaringsdeling

- 12.30 - 13.30

Lunsj

- 13.30 - 14.00

Betraktninger frå ei lærebedrift. Kor blei det av sidemannen, er kostaren død?

- 14.00 - 14.20

Læreplassgaranti

- 14.20 - 1640

Dialog og erfaringsutveksling inkludert pausar

- 1640 - 1700

Vi avsluttar dagen med litt uhøgtidleg påfyll

- 17.45

Oppmøte og avreise til middag. Middag blir ute av hotellet. Transport og lett adkomst.

Tilbake på hotellet til ca 22.30

27. mars

- 09.00 - 10.00

Vi spør? Intervju med lærlingar og opplæringskontor

- 10.00 - 10.45

Presentasjon frå Lied-utvalget

- 10.45 - 11.00

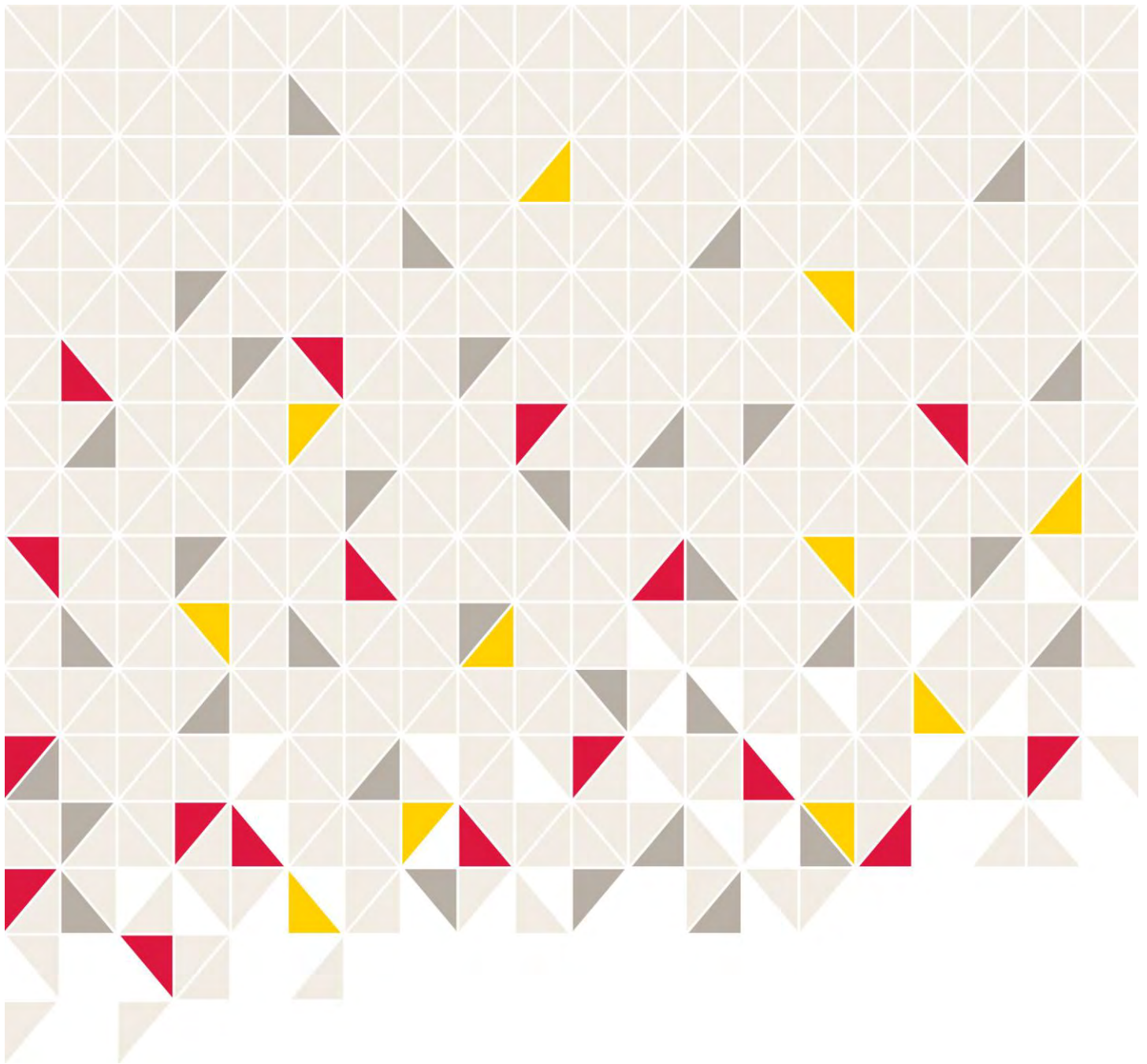
Pause

- 11.00 - 13.00

Debatt og innspel frå salen

- 13.00 - 14.00

Lunsj og vel heim

Agnes Mowinckels gate 5
Postboks 7900
5020 Bergen
Telefon: 55 23 90 00
E-post: hfk@hfk.no
www.hordaland.no

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til rette for verdiskaping, næringsutvikling, fritidsopplevingar og kultur. Som del av eit nasjonalt og globalt samfunn har vi ansvar for å ta vare på fortida, notida og framtida i Hordaland. Fylkestinget er øvste politiske organ i fylkeskommunen.

